

Groenbeleidsplan 2016-2025

Bijlagen

Definitief februari 2016

Inhoud

Toelichting	3
Hoeveelheden.....	3
Kaarten toelichting	4
Dorpen en landschap in Midden-Drenthe.....	6
Beilen	8
Westerbork.....	21
Smilde	26
Bovensmilde	28
Hoogersmilde.....	30
Hooghalen.....	31
Wijster	32
Nieuw-Balinge.....	33
Hijken	34
Witteveen	35
Elp	36
Zwiggelte.....	37
Spier	38
Mantinge, Balinge en Garminge	39
Drijber	41
Oranje	42
Orvelte	43
Bijlage specifieke informatie aanleg bloemrijk gras.....	44
Bijlage overeenkomst zelfbeheer groen.....	45

Toelichting

Dit deel vormt de bijlage van het Groenbeleidsplan 2016-2025, bij vaststelling kunnen beide delen als één geheel worden gezien. In deze bijlage vindt u per kern uitwerkingen in de vorm van toelichting en kaarten. Er is ook na vaststelling inspraak mogelijk op de genoemde maatregelen. De volgorde van de kernen is op aantal inwoners, van groot naar klein.

Bij elke kern wordt een toelichting gegeven over de ruimtelijke opbouw, bijzonderheden, en verbeterpunten. Daarbij komen de landschappelijke opbouw, stedenbouwkundige ontwikkeling, bijzonderheden over het groen en de ecologie aan de orde. Het aantal inwoners dat wordt vermeld, betreft het aantal binnen de bebouwde kom.

Hoeveelheden

In de volgende tabel is een overzicht te zien van het groen in de verschillende dorpen.

	Aantal inwoners bebouwde kom	Openb groen totaal hectare	Openbaar groen m2/inwoner	Solitaire bomen stuks/ inwoner	Heesters, hagen, rozen en perken m2/inwoner	Bos, bosplantsoen, houtwallen m2/inwoner	Gras m2/ inw
Beilen	9831	70,8	72	0,5	7	20	45
Westerbork	4742	74,7	158	0,6	8	94	56
Smilde	4367	23,5	54	0,3	7	12	35
Bovensmilde	3303	16,0	49	0,3	7	17	25
Hoogersmilde	1.387	5,9	43	0,2	3	12	28
Hooghalen	870	4,3	49	0,4	5	6	38
Wijster	800	2,7	34	0,4	2	2	30
Nieuw-Balinge	763	5,9	77	0,4	4	27	46
Hijken	651	2,8	43	0,6	4	0	39
Witteveen	374	5,7	151	0,8	7	43	101
Elp	326	3,0	91	0,9	1	24	66
Zwiggelte	204	4,0	195	1,0	3	78	114
Spier	201	1,8	88	0,7	9	1	78
Mantinge	190	1,3	66	0,5	0	2	64
Drijber	120	0,5	41	0,9	1	0	40
Oranje	116(excl azc)	1,8	151	0,7	12	4	135
Balinge	93	1,3	140	1,4	2	0	138
Garminge	89	0,6	63	0,9	0	0	63
Orvelte	78	1,3	165	1,4	0	0	165
Totaal bebouwde kom	28.505	228	80				
Buitengebied	4.780						

Kaarten toelichting

Van elke kern zijn er twee kaarten toegevoegd: een kaart met de groenstructuur een kaart voor het extensief en bloemrijk gras.

Groenstructuur

Per kern is er een kaart 1:10.000 met daarop de belangrijkste groenstructuur.

Onder deze groenstructuur vallen onder andere:

- bomenstructuur op hoofdlijnen
- entrees en markante plekken
- grote groenelementen (bos, sportpark, begraafplaats, groene bufferzones)
- landschappelijke randbeplanting en landschappelijke elementen
- functioneel belangrijk groen (speelvoorzieningen, trapveldjes)

Groen dat is aangemerkt als structureel groen, komt in principe niet in aanmerking voor verkoop.

Een groenstructuurplan staat niet op zichzelf, er zijn andere plannen die medebepalend zijn voor de groenstructuur, zoals landschapsbeleidsplan, bestemmingsplannen, verkeersplannen, uitbreidingsplannen, en structuurschetsen.

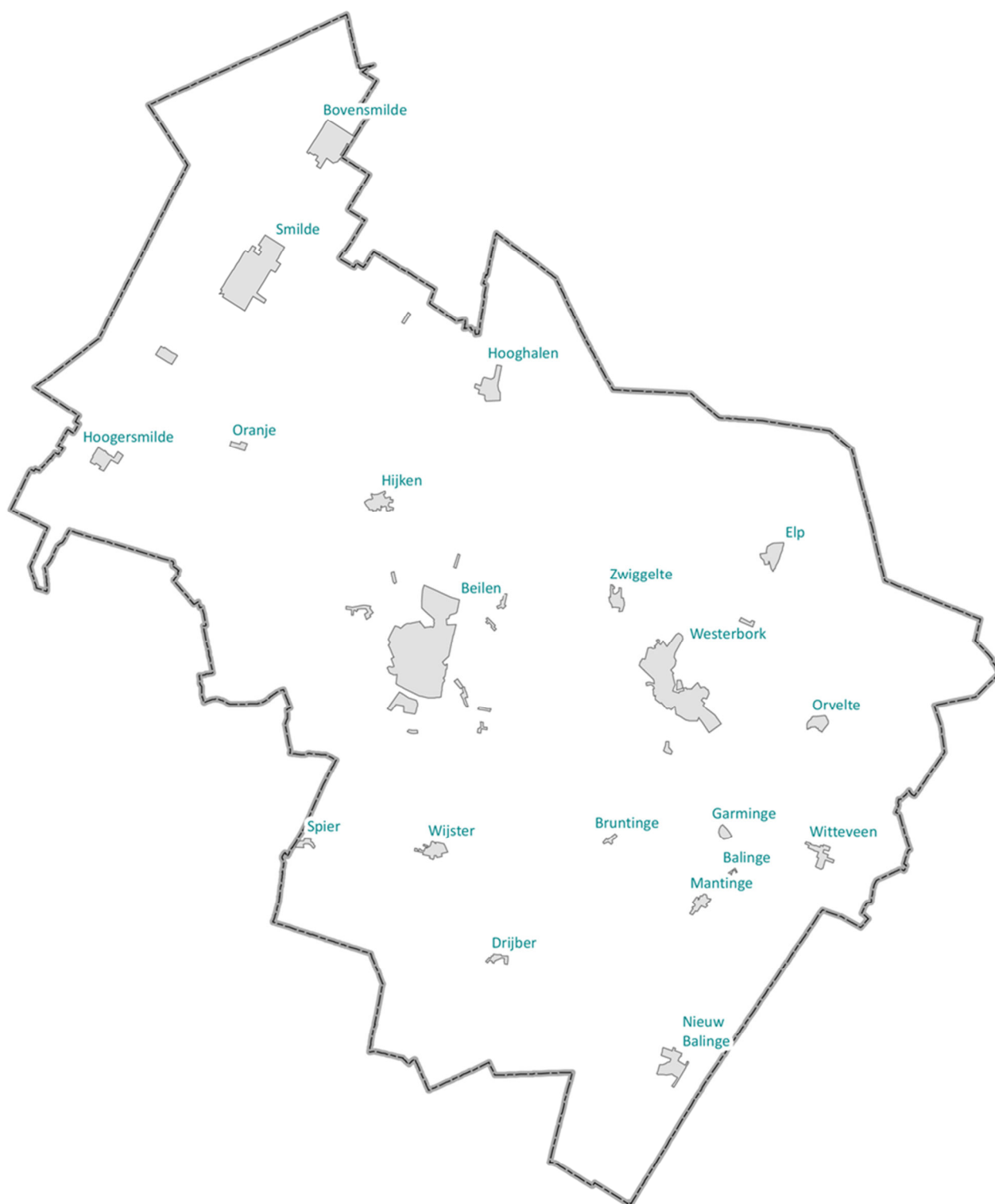
In de kaarten zijn ecologische verbindingzones en locaties voor bijv. speelvoorzieningen en andere functies niet aangegeven. Door bij planuitwerking de richtlijnen toe te passen zoals in het beleidsplan aangegeven, moeten deze vorm krijgen.

Extensief en bloemrijk gras

Per kern is er een kaart 1:5000 waarop is aangegeven waar gestreefd wordt naar bloemrijk en extensief gras.

Bloemrijk gras: wordt 2x per jaar gemaaid, het maaisel wordt na enkele dagen afgevoerd. Er wordt wel omgevormd: de bodem wordt verschaald en er wordt speciaal zaad ingezaaid. Bewoners mogen hier niet zelf maaien.

Extensief gras: wordt 2x per jaar gemaaid en het maaisel direct afgevoerd. Er wordt niet omgevormd. Bewoners mogen eventueel zelf ook maaien.

Overzichtskaart dorpen gemeente Midden-Drenthe

Dorpen en landschap in Midden-Drenthe

Esdorpen

Het esdorpenlandschap betreft een groot deel van Midden-Drenthe. De hoofdstructuur van het landschap is een stelsel van beekdalen als linten door het landschap, en dorpen met zware beplanting rond de essen. De dorpen liggen vaak op de overgang van laag naar hoog. Aan een open ruimte, de brink, lagen oorspronkelijk boerderijen met de hoge schuurdeuren naar de brink. Het dorp heeft onregelmatig verspreide open ruimten zoals weiden, waardoor het landschap in het dorp voelbaar is. Vanouds lopen de wegen van buiten het dorp naar het hart toe.

Typisch zijn hoge eiken op de brink en bomen op de erven en eik langs de wegen. Het was gebruikelijk om bomen op de brink na 80 jaar te kappen, en de stammen te gebruiken voor gebinten in de boerderijen.

Bij een esdorp hoort een forse beplanting aan de randen van het dorp, in de vorm van houtwallen of bos.

Voorbeelden zijn Elp, Orvelte, Beilen, Westerbork, Hijken.

In een latere tijd ontstonden ook vaak dorpjes aan de andere kant van de es, deze zijn vaak te herkennen aan de uitgang ‘-inge’: Mantinge, Balinge, Garminge, Eursinge, Brunsting.

Esdorpenlandschap van het Drentse Plateau

Het esdorpensysteem ontstond in de Middeleeuwen. Beken met vochtige beekdalen vormden grazige weiden voor het vee van de boeren in de esdorpen, op de grens met hoger gelegen gronden. Rond de dorpen lagen essen: akkerbouwgronden met dikke eerdgronden. Die eerdgronden ontstonden doordat van oorsprong arme esgronden werden opgehoogd met potstalmest (schapenmest vermengd met afgestoken heideplaggen), waardoor er redelijk productieve akkerbouwgrond ontstond. Hogere gronden waren vaak woeste gronden. Die zijn in een later stadium ontgonnen (jonge ontginningen) of zijn in hun oorspronkelijke vorm nog aanwezig in bossen en heide.

Kanaaldorp: het ontstaan van de kanaaldorpen is grotendeels bepaald door de ontginning en afgraving van veen. De gebieden werden systematisch en rechtlijnig ingedeeld, met een stelsel van wijken, die zorgden voor de ontwatering van het veen en de afvoer van turf. Voor de verdere afvoer werd er een kanaal gegraven. De bebouwing is vaak langs het kanaal, met de voorkanten naar het water gericht. Langs de kanalen is lineaire beplanting met bomen. Verder is er op de erven van de woningen hoge boombeplanting. Anders dan bij esdorpen wordt een kanaaldorp aan de buitenkant niet door een groengordel afgeschermd.

Smilde is een voorbeeld van een kanaaldorp.

Veenkoloniale landschap Bovensmilde-Smilde-Hoogersmilde

De Drentse Hoofdvaart vormt de ruggengraat van een veenkoloniaal landschap met hieraan de plaatsen Bovensmilde, Smilde en Hoogersmilde. De bebouwing van deze plaatsen ligt als een langgerekt lint langs de Drentse Hoofdvaart. Het gebied heeft een grootschalige openheid en een landbouwkarakter. Kenmerkend zijn het rationeel en rechthoekig verkavelings- en wijkenpatroon.

Veenkoloniale landschap Nieuw-Balinge en Witteveen

Het veenkoloniale landschap bij Nieuw-Balinge en Witteveen is ontstaan langs het kanaal vanuit Nieuweroord. Rondom Nieuw-Balinge heeft het landschap een kleinschalig karakter. De wijken zijn belangrijke zichtlijnen in het gebied. In de omgeving van Witteveen is meer openheid.

Drentse Hoofdvaart

Beilen

Beilen is de hoofdkern van gemeente Midden-Drenthe. 30% van de inwoners van Midden-Drenthe woont in de kern Beilen. Door de ligging aan het spoor en de snelweg is het een goed bereikbare kern met een regionale functie voor allerlei voorzieningen.

Stedenbouw en landschap

Beilen ligt centraal op het Drents Plateau, midden tussen recreatief aantrekkelijke natuurgebieden. We noemen het een dorp, maar in de loop der jaren heeft Beilen zich ontwikkeld tot een stadse plaats met 9.831 inwoners. Ook zijn er veel bedrijven.

Een groot deel van Beilen is ontstaan na 1950. Ook op dit moment zijn er nog diverse mogelijkheden voor nieuwbouw, zoals op bedrijventerrein Ossenbroeken, woonwijk Nagtegael, en er worden plannen ontwikkeld voor een nieuw 'buurtschap' Beilen-Oost.

Hoge en lage gronden

De kern ligt van oorsprong op hogere gronden, en heeft zich toen uitgebreid in het beekdal van de Beilerstroom. De beekloop is later omgelegd langs de zuidelijke rand van de kern.

Randen en entrees

Het omringende esdorpenlandschap is waardevol. Wel zijn een aantal grenzen van het dorp hard te noemen: de A28, het spoor en de weg Emmen-Drachten geven een strakke lijn en abrupte overgangen. De nieuwste uitbreidingen zijn aan de overzijde van deze grenzen, waardoor de overgangen minder abrupt zijn. Begraafplaats Eursingerhof, Nagtegael en Ossebroeken en in de toekomst Beilen Oost.

Behalve de randen, zijn ook de entrees momenteel niet bepaald representatief. Bij de belangrijkste entrees waar je Beilen binnenkomt, zijn bedrijfsgebouwen het eerste wat je ziet.

Karakter

Beilen zelf heeft ondanks de groeispurten een dorps karakter. Er is nog een aantal historisch waardevolle structuren, zoals de Esweg en de Torenlaan, met centraal de markt en de haven. De eigen identiteit van het dorp is echter niet sterk, de harmonie ontbreekt.

Infrastructuur

De hoofdinfrastructuur bestaat uit de Linthorsthomanweg-Esweg-Asserweg, Domoweg-Beilervaart, en Torenlaan-Lieving.

Groen

Er is een aantal grotere groengebieden in Beilen, namelijk het evenemententerrein, de sportparken, het park tussen Beilen-West en de snelweg, de begraafplaatsen, en park De Peppel. Daarnaast zijn de belangrijkste wegen zoals de Domoweg, Beilervaart en de Linthorsthomanlaan-Esweg-Asserweg begeleid met veel groen. In de woonwijken zijn enkele kleine buurtparkjes aanwezig.

Erg waardevol voor de identiteit zijn de oorspronkelijke structuren. Een grote rol hierin spelen de oude bomenlanen en de houtwallen binnen de kern. Deze zijn dan ook als structureel groen aangegeven.

In verschillende wijken is het groen een bijzonder onderdeel van de wijkopzet; te noemen zijn Nagtegaal, De Venne en Langkampen. Om het bijzondere karakter van dergelijke wijken te houden, dient het groenplan in stand gehouden te worden.

Het Linthorsthomankanaal moet worden begeleid door een zware boombeplanting, gekozen is hier voor linde.

Visie op Beilen

In november 2013 is de Visie op Beilen vastgesteld. In juni 2015 heeft het college ingestemd met de denkrichting in het uitvoeringsprogramma Visie op Beilen

Hoofddlijn van de Visie op Beilen is om de landschappelijke kwaliteiten van Beilen te verbeteren, het landschap als het ware de kern in te laten vloeien. We willen meer samenhang aanbrengen in Beilen, waarbij we de samenhang vooral zoeken in groenstructuren en blauwe structuren (water). Verder willen we de relatie met het landschap versterken, en dorpsentrees verbeteren. Met de maatregelen willen we een kwaliteitsimpuls geven aan Beilen, en zo ook een mooiere uitstraling voor onze bezoekers en inwoners.

Er is onderscheid te maken tussen ontwikkellocaties en bestaand groen. Ontwikkellocaties worden opgepakt als de ontwikkeling van een locatie aan de orde is. Wijzigingen van het bestaande groen kunnen wij wel al uitvoeren. In dit groenbeleidsplan geven we daarom voor het bestaande groen uitgangspunten. In een nog te maken Groenplan Beilen kan dit in detail verder worden uitgewerkt en uitgevoerd.

Uitgangspunten Visie op Beilen

De denkrichting en beeldtaal zijn voortgeborduurd op het rapport van Gidz: Het buurtschap groeit (over de ontwikkeling van Beilen-Oost). Dit willen we doorzetten in de rest van Beilen.

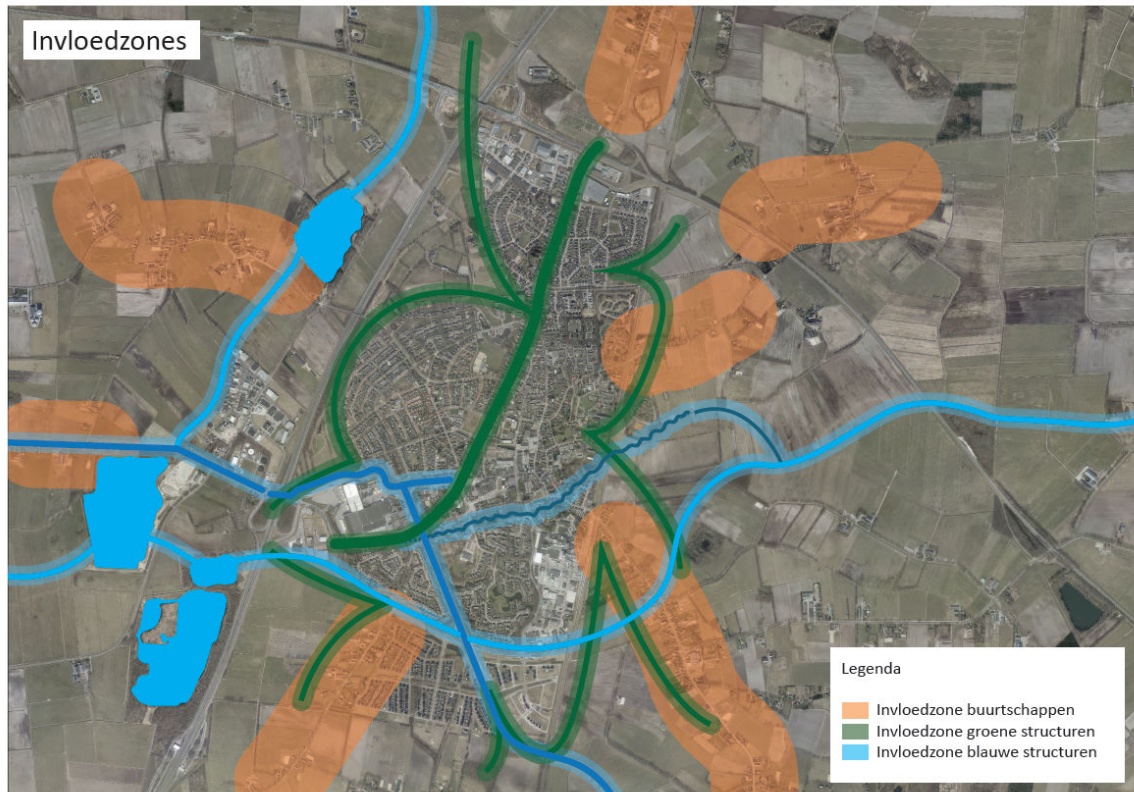

Impressie Beilen Oost

Centraal in de visie is het versterken van groene en blauwe structuren door Beilen, en het koesteren van onze buurtschappen. We willen een bepaalde beeldtaal hanteren in Beilen, zodat er meer eenheid ontstaat.

De **groene** structuren: beeldtaal gerelateerd aan esdorpen: met houtwallen, bloemenweiden, glooiingen, bomen, grassen, heide, schapen.

De **blauwe** structuren: beeldtaal gerelateerd aan beekdalen: met water dat zichtbaar is, natuurlijke oevers, openheid, els, wilg.

Het landschap beleven in bebouwde kom betekent ook dat er ruimte nodig is. Dit geldt zeker ook voor de buurtschappen nabij Beilen: om daar het karakter te houden, is het een voorwaarde dat de open ruimte tussen de kern Beilen en het buurtschap niet dichtgeplakt wordt met bebouwing.

Denkwijze Visie Beilen:

- herkenbare landschappelijke structuren door Beilen heen
- omliggende landschap binnenhalen, landschap loopt door in de groene longen
- meer samenhang tussen dorp en landschap
- water creëren en waar het aanwezig is meer beleefbaar maken
- natuurlijke oevers aanleggen: geleidelijk oplopende oevers met hoge natuurwaarde
- loop oude Beilerstroom opnieuw een plek
- zoeken naar en zichtbaar maken van oude structuren
- herscheppen van een duidelijke identiteit
- recreatief netwerk ook in centrum
- Beilen-Oost gebiedsontwikkeling
- groene afranding

Groenbeleidsplan Uitwerkingen per kern 2016-2025

- karakteristieke plekken meer tot recht laten komen (zoals buurtschappen, landschap, kerk, bomen, kanalen, beek, water): 'lucht' er omheen houden, invloedzones respecteren.
- beleving langs A28, N381, spoor.

Belangrijkste plekken om de structuur zichtbaar te maken is aan de randen, de belangrijkste wegen, de oude structuren, de waterlopen, en de groene lobben die Beilen binnenkomen.

Beeldtaal:

Beilen krijgt kleur

Behalve meer landschappelijke beleving, ruimte, structuur en harmonie willen we Beilen ook meer kleur geven. Kleur in de vorm van een eigen herkenbare identiteit, maar ook letterlijk met bloemrijk gras langs de wegen, en kleurrijke plantenbakken in het centrum.

Hier volgt een omschrijving per buurt, waarbij een toelichting wordt gegeven op het groen.

- Linthorsthomanweg-Esweg-Asserweg

Een belangrijke route is de doorgaande route door Beilen, van de rotonde Dambroeken (boemerang) tot aan de rotonde bij begraafplaats Eursingerhof. Hier moet meer eenheid komen. Groene 'weides', organisch langs de hoofdroute, met een herkenbare stijl. De begeleiding met bomen vooral langs de Esweg is waardevol en benadrukt de doorgaande route van de weg. Langs de weg zijn al diverse accenten in de vorm van rotondes en kunstobjecten. Hier zou meer eenheid in kunnen worden aangebracht, met ondersteuning van de groeninrichting. Bij de Esweg is voor de toekomstige bebouwing van het Habionterrein, enige afstand tot de Esweg gewenst, uit groen oogpunt is een brede organische grasstrook hier gewenst. Momenteel doet dit ook goede dienst als extra parkeerterrein bij grote evenementen op het plein bij het gemeentehuis.

Beilen noord:

- Noordveld

Deze woonwijk is gebouwd in de jaren negentig, met aan de noordzijde een gedeelte bedrijventerrein langs de weg Emmen-Drachten. Het is verder ingeklemd tussen de Asserweg, het spoor en de weg naar Klatering. In het gebied bevindt zich een oude joodse begraafplaats. Het gebied rond de begraafplaats is bestemd als openbaar groen. In de zuidwesthoek is een ander belangrijk groenelement, een buurtparkje met trapveld. In de wijk zijn afschermende groenstroken voor geleiding van het gebied, zodat kleinere compartimenten met groene begrenzingen ontstaan. Langs het spoor is een wal met afschermend groen. Langs de Asserweg is een groene strook met een (helaas slecht zichtbare) waterpartij. Diagonaal door de wijk ligt een fietsroute, met hieraan groenelementen (onder andere een speeltuin).

Aandachtspunten:

- water tussen Noordveld en de Asserweg beter beleefbaar maken, door op enkele plekken doorzichten te maken;
- veel gras aanwezig, gedeeltelijk omvormen naar bloemrijk gras.

- Langkampen

Ook Langkampen is na 1990 ontwikkeld. Deze wijk heeft een bijzondere uitstraling, waar het groen (houtwallen, haagjes) een belangrijke rol in speelt. Daarnaast zijn er opvallende bouwkundige elementen met kunst, zoals bij de entree. Er zijn enkele langzaamverkeersroutes die speelplekjes en plantsoentjes verbinden. Ook is er een verbinding naar de dorpsrand aan de westzijde. De hoofdontsluiting van de wijk is aan de Asserweg, een nevenontsluiting is er aan de Hijkerweg. Beide entrees worden begeleid met oude houtwallen. Tussen Langkampen en Hanekampen ligt een strook afschermend groen. Dit bestaat deels uit oude houtwallen. Samen met de loodrecht hierop staande houtwallen ontstaat aan de noordrand een structuur van door afschermend groen omgeven woonhoven. Ten westen van de wijk, tussen Langkampen en de snelweg, ligt een groot open terrein dat bedoeld is als evenemententerrein.

Aandachtspunten:

- de wal tussen A28 en evenemententerrein is slecht begroeid. Hier is al jaren een hardnekkige berenklauw begroeiing;
- de houtwallen worden plaatselijk door bewoners in gebruik genomen. Deze moeten in stand blijven als houtwal.

- De Hanekampen

Ten noorden van Langkampen ligt bedrijventerrein De Hanekampen. Behalve het afschermend groen langs dit terrein, is er weinig noemenswaardigs te melden over het groen. Het is een stenig gebied, maar met weinig kansen om het hier door middel van openbaar groen te verbeteren.

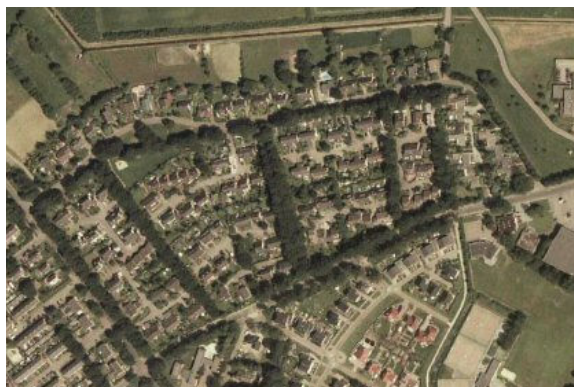
- Begraafplaats Eursingerhof

Deze relatief nieuwe begraafplaats ligt ten noorden van Beilen, en is duidelijk van bovenaf te zien vanaf de weg Emmen-Drachten. Vooral de fraaie hagenstructuur komt op die manier goed tot zijn recht. De begraafplaats kent een hoge kwaliteit wat betreft uitstraling. De entree aan het Eursing is goed gemarkeerd.

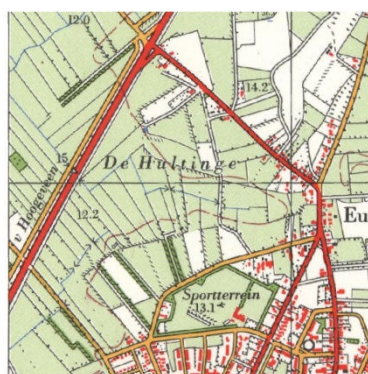
Beilen west:

- Schapendrift

De buurt ten noorden van de Eursingerweg, met onder andere de Schapendrift, heeft haar opzet te danken aan oude houtwallen en boomstructuren (eik). Op de foto is dit duidelijk te zien. Met deze oude structuren dient dan ook zorgzaam omgegaan te worden.

Schapendrift Beilen 1964-1988

1964

1975

1988

Inmiddels geven de houtwallen overlast. Gedeelten van houtwallen zijn al verdwenen, door ingebruikname en door verkoop. De structuur is echter nog steeds goed aanwezig en geeft hier karakter aan de wijk. We willen een gedeelte van de houtwallen verkopen, dit zijn de twee houtwallen die tussen tuinen liggen en voor onderhoud slecht bereikbaar zijn. Voor de overige houtwallen geldt dat we het voornemen hebben om de komende jaren groot onderhoud te plegen, het karakter van de houtwallen willen we behouden. In de wijk is er verder weinig openbaar groen. Langs de doorgaande weg van de Schapendrift is een brede grasstrook langs de houtwal, met een speelvoorziening. Verder is er in de wijk nog een klein speeltuintje. In de rest van de straten is weinig openbaar groen. Verdere verkoop van groen moet dus niet plaatsvinden hier.

Aandachtspunt:

- Brinkkamp, Eursingerweg, Schapendrift: verzoek dunning en onderhoud van de houtwallen. Veel schaduwwerking. Uitzoeken welke bomen overlast geven, overwegen of het nodig is om pleksgewijs bomen te kappen en te vervangen door jonge aanplant.
- Gebied achter de Schapendrift:
Het gebied achter de Schapendrift wordt momenteel omgevormd tot landschappelijk gebied, met bijzondere aandacht voor bijen. Het gebied is met een pad goed toegankelijk gemaakt. Met een bijenhotel, bloemenmengsels, nestelgelegenheid voor bijen en de mogelijkheid voor de imkervereniging om hier een educatieve bijenstal te realiseren, hopen we de natuur en de natuureducatie een impuls te geven. Tegelijk is het ook een stuk van de uitvoering van de visie op Beilen. Het gebied eindigt nu bij de Drenthehal. Het zou nog kunnen worden doorgetrokken naar het gebied met de dikke boom, om echt de groene long en het landschap tot in de kern te kunnen beleven.
- De Venne
Tussen de Esweg, de Sportlaan en de Eursingerweg, ligt De Venne. Aan de Eswegzijde bestaat dit uit sportpark, de rest is woonwijk. Het is gebouwd vanaf 1997 en heeft een bijzondere groenopzet.
Het terrein van De Venne is onderdeel van een zone met een recreatief en groen

Groenbeleidsplan Uitwerkingen per kern 2016-2025

karakter (Beilen noordwest tot in Beilen-West). Het groen speelt een belangrijke rol in de inrichting van de openbare ruimte. De ruimtelijke structuur wordt bepaald door oude boomsingels en houtwallen en door beukenhagen. Langs de hoofdontsluiting liggen brede groenstroken. Dwars hierop staat een markante eikenrij.

Langs de Eursingerweg is de oorspronkelijke houtwal gehandhaafd. Tussen de woonwijk en het sportterrein ligt een afschermende beplanting, met hierlangs een langzaamverkeerroute met een groene uitstraling. Het groenontwerp in de Venne is van hoge kwaliteit, met een bijzondere eenheid door haaggebruik en het behoud van oorspronkelijke houtwallen en bomen.

- Beilen-West

Het grootste gedeelte van Beilen-West is gebouwd in de zestiger en zeventiger jaren. Hier is enkele jaren geleden een herstructureringsproject geweest, waarbij de hele inrichting is gerenoveerd. Tussen de snelweg en Beilen-West is een parkachtig gebied langs de geluidswal. Verder is er een groene zone langs de Reigerlaan, en de een groene wig tussen Zwaluwlaan en Lijsterlaan. Ook de bomenlanen en de oude houtwallen zijn belangrijke groenelementen in Beilen-West. Centraal ligt een gebied met voorzieningen: winkel, buurthuis, speelvoorzieningen, jeugd ontmoetingsplek.

- Gebied achter Beilen-West

Langs de snelweg ligt een brede groenbuffer, met een geluidswal. Het hele gebied heeft belangrijke recreatieve en ecologische waarde.

Het meest zuidelijke gedeelte heeft een bijzondere inrichting met als uitgangspunt natuur en landschap. Hier spelen een patroon met houtwallen, weilandjes, bloemrijke hooilandjes en natte gedeelten de hoofdrol. Een padenpatroon geeft bewoners de mogelijkheid om hier te wandelen enz.

Naast de wijk Beilen-West heeft de strook een meer parkachtig karakter, met speelterreinen en wandelpaden.

Aandachtspunt:

- Het gebied achter de Hultinge (tussen Hultinge en snelweg) en Lijsterlaan geeft al jaren klachten. Bosplantsoen ligt hier dicht aan de paden, en er is verrommeling van bosjes en paden. De vijver is dichtgegroeid en parkachtige elementen verwaarloosd. Hier zou nieuwe aandacht voor moeten komen.

Beilen centrum oost:

- Klateringeweg:

De haag en lage beplanting langs weersijden van de weg willen we verwijderen. Dit wordt dan gras, dat extensief zal worden gemaaid. De bomen blijven staan.

- Omgeving Asserstraat

Aan de Esweg-Asserstraat ligt een groot open groengebied, met een markante monumentale eik, bekend als 'de dikke boom'. De Asserstraat zelf is een oude structuur met waardevolle bebouwing, die richting het centrum loopt. Aan de Asserstraat is een begraafplaats. Een laan verbindt dit groene gebied met het groen aan de Esweg.

Aanbeveling:

Groenbeleidsplan Uitwerkingen per kern 2016-2025

- beter ontwikkelen groenstructuur langs Asserstraat en Hekstraat;
 - gebied rond de dikke boom laten aansluiten op terrein vanuit achter de Schapendrift, zo ontstaat een groene long.
- Molenakkers, Veenakker e.o.
Ten noord-oosten van de Asserstraat en rondom de begraafplaats, ligt een woongebied uit de jaren 70. Hiernaast is een woonwagenkamp, met de ontsluiting aan de Klateringeweg. Het gebied van de Molenakkers-Mussenakkers is wat betreft groen van slechte kwaliteit.
Langs de spoorlijn zijn enkele grotere welzijnsvoorzieningen, omringd met veel groen. Te noemen zijn Ggz Beilen en de Altingerhof.
- Raadhuisstraat, Witte Valkenstraat e.o
Dit gebied wordt gerenoveerd. Momenteel is nieuwbouw voor de woonservicezone in uitvoering. Groen heeft ook een belangrijke rol in dit gebied. Langs de Esweg wordt meer ruimte gecreëerd, hier komt een glooiende strook met bloemrijk gras.

Centrumgebied

Het winkelgebied heeft een centrumfunctie voor omliggende kernen.

Globaal is het centrum in te delen in 3 delen:

- * Oud Beilen: Hekstraat eo (voor 1900) met kleine straatjes (m.n. wonen)
- * Klassiek Beilen: markt, Nassaukade, haven, Brinkstraat (mn winkels)
- * Modern Beilen: omgeving gemeentehuis (m.n. voorzieningen)

Ongeveer 15 jaar geleden is de openbare ruimte in het winkelgebied en de omgeving van het gemeentehuis helemaal gerenoveerd (Brinkstraat, Raadhuisstraat, Hekstraat). Rondom het centrum zijn ook daarna diverse projecten geweest. Leidend daarbij was het Beeldkwaliteitsplan Beilen Centrum. Inmiddels is in het winkel- en uitgaansgebied weer verbetering nodig. Er is weinig groen, en waar groen is, is de kwaliteit matig. Recent is markt-Nassaukade gerenoveerd. De beleving is echter te grootschalig. Vooral voor de terrassen is een knussere beleving wenselijk, wat met groen bereikt zou kunnen worden.

In het centrumgebied is relatief weinig groen. Belangrijk is dat het groen dat er is, een goede kwaliteit heeft. Ook is het wenselijk om meer **kleur** in het groen aan te brengen. Eventueel kunnen hier bomen in verharding worden toegepast, mits er een goed plantgat met op de boom afgestemde voorzieningen aanwezig is. In oud-Beilen is de historische sfeer van belang. Verder is de parkeerplaats bij het gemeentehuis een relatief groene ruimte en met grote eiken rondom. Langs de Schultenstraat loopt een groene wig die eindigt bij de rotonde op de Esweg. Langs de Esweg, de Schultenstraat, de Torenlaan en de Julianastraat staan waardevolle bomen (eik, linde) die oude structuren weergeven. Ook langs de Nassaukade staan waardevolle bomen (kastanjes).

Rijgend over de Torenlaan valt de monumentale beukenlaan op. Het zicht op de monumentale Stefanuskerk is voor een groot deel volgegroeid, echter bij de kerk is de sfeer waardevol. De kerk dateert uit de 15^e eeuw en is een markant historisch punt in Beilen. Achter deze kerk is een groen gebied, dat een rustpunt vormt in het centrum. Hier zou de sfeer verbeterd kunnen worden. Een idee is om hier meer een hof sfeer te creëren.

In de Hekstraat-Asserstraat is versterking van de groene geleiding gewenst.

In de hoofdgroenstructuur is alleen het gedeelte centrum gearceerd waar concentraties van winkels en voorzieningen zijn.

Vlak bij het Wilhelminagebouw zijn nog diverse gekandelaberde bomen. Deze zouden vervangen moeten worden door bomen die passend zijn voor deze straat.

Beilen zuid:

- Beilervaaart-Kanaalweg
Een zone van beplanting zou het terrein van supermarkt distributiecentrum af moeten schermen van de Linthorsthomanweg; dit is echter karig uitgevoerd en zou verbeterd kunnen worden. Ook aan de Kanaalweg zijn nog enkele bedrijven. De uitstraling langs deze bedrijven zou verbeterd kunnen worden.
 - Omgeving Kalmoes, Boterbloem
De woonwijk Kalmoes, Boterbloem en omgeving, is gebouwd tussen 1980 en 1990. Het ligt aan de zuidkant van Beilen, tegen de Beilerstroom aan. Langs de Linthorsthomanweg is een brede groenstrook met waterpartijen, dit heeft een recreatieve functie voor de wijk, en een bufferfunctie t.a.v. de invalsweg van Beilen. Midden door de wijk loopt een langzaamverkeerroute, met een groene begeleiding. Ook langs de stroom ligt een groene zone.
-
- An aerial photograph showing a residential area with a river and a road. The river is on the right side of the image, and the road is on the left. The residential area is in the center, with many houses and trees. The image is taken from a high angle, looking down on the area.

- Begraafplaats Torenlaan

Dit is een oude begraafplaats waar niet meer begraven wordt. Tussen de begraafplaats en de Torenlaan staan waardevolle oude beuken, waaronder monumentale exemplaren. Vroeger was hier de loop van de oude Beilerstroom. Het zou een mooie kans zijn om dit meer als wandelgebied te ontwikkelen, waarbij ook weer water gecreëerd wordt. Behalve een link naar de historie zou dit ook voor de duurzame afwatering, en voor de beleving een kans zijn.

Foto van de oude Beilerstroom langs de Stefanuskerk

Luchtfoto oostkant Beilen 1950, met de oude Beilerstroom langs kerk en begraafplaats

Samen met een werkgroep wordt de oude begraafplaats opgeknapt. De gemeente gaat de hekwerken en de banken vervangen in fasen. Ook is het monument tussen de begraafplaatsen en de directe omgeving hiervan opgeknapt. In de komende jaren willen we dit gebied toegankelijker maken en meer een natuurlijker parksfeer creëren. Als er mogelijkheden zijn is het streven om het water hier meer zichtbaar te maken. Het is dan een onderdeel van de natte structuur vanaf de markt- Nassaukade richting Beilen oost. Dit wordt dan gecombineerd met een wandelroute.

Langs de kant van het Spiek en langs het wandelpad Vonderkampen willen we meer openheid creëren. De natheid van het gebied behoeft daarbij aandacht.

- Spiek, Vonderkampen eo

Centraal in deze wijk ligt een groot groen gebied met een vijver. Het is de bedoeling om hier natuurvriendelijke oevers aan te leggen. Ook het speelterrein kan dan worden opgeknapt. Dit zou ook een mooie plek zijn voor meer natuurlijk spelen. De straten van 't Spiek zijns onlangs gerenoveerd (grijs en groen). Ook in de Made is renovatie van groen wenselijk. In de Vonderkampen zijn waardevolle houtwallen als basis van de structuur van het wijkje. Achter de Domcappittel zou meer openheid gemaakt kunnen worden om het water meer beleefbaar te maken.

- Zwembad en park De Peppel:

Dit ligt tussen 't Spiek en het Linthorst-Homankanaal. Het is een parkachtig gebied met centraal het zwembad De Peppel met een ruime parkeervoorziening. Aan de noordzijde is een dierenparkje. Het park is een belangrijk groengebied voor Beilen, het dierenparkje, wandelpaden, speelvoorzieningen en uiteraard het zwembad zijn daarbij een belangrijke trekker. Ook de bewoners van het naastgelegen woonzorgcomplex hebben zo een mooi uitlooptgebied.

Langs dit gebied loopt het Linthorst Homankanaal. De ruimtelijke verbinding van deze twee gebieden zou verbeterd moeten worden. Daarvoor kan de dichte beplanting plaatselijk open gemaakt kunnen worden. Achter het zwembad is een stuk nat gras, hier willen we een natuurlijker uitstraling en een kleine wadi realiseren.

- Bedrijventerrein De Zuidmaten

Hier ligt een treinstation, waar dus veel bezoekers komen. Momenteel worden hier werkzaamheden verricht om het gebied te verbeteren.

- Nagtegael

Deze grote woonwijk is ontwikkeld na 2000. Fase 3 is momenteel nog in aanleg. Het ligt ten zuiden van de Domoweg, tussen het spoor en het bebouwingslint Smalbroek. Ten zuiden van Nagtegael ligt het esdorpje Ter Horst. Het Linthorsthomankanaal loopt dwars door de wijk. Er is bijzondere aandacht voor behoud van landschapspatronen. Smalbroek en Ter Horst moeten hun eigen kwaliteiten houden. Hierlangs liggen daarom overgangsgebieden. In het zuidelijk deel van Nagtegael is een bosstrookje, dit is het bosje wat van oorsprong de naam 'Nagtegael' had. Vanuit de wijk zijn er goede verbindingen met enerzijds de rest van Beilen, en anderzijds met het omliggende landschap en nabijgelegen natuurgebieden. De entree van de wijk ligt aan de Domoweg en wordt gemarkeerd door bijzondere rotondes en door een bijzondere boogvormige fietsbrug. Langs de Domoweg ligt een brede groenstrook met waterpartijen. Evenwijdig hieraan ligt dwars door de wijk ook een brede groenstrook met waterpartijen met natuurvriendelijke oevers. Die strook is ingericht voor recreatief gebruik. Ook langs het kanaal ligt een groenstrook met recreatieve mogelijkheden. Richting Ter Horst ligt een veel gebruikt fietspad. Behalve het behoud van oorspronkelijke structuren, is ook de overige inrichting in Nagtegael bijzonder. Wat betreft het groen, is er veel gebruik gemaakt van hagen, en van brinkachtige groenelementen. Deze onderdelen benadrukken nog eens extra de eigen (dorpse) identiteit. De ontsluitingsweg wordt begeleid met een dubbele boombeplanting. Er zijn veel verschillende soorten bomen toegepast.

Groenbeleidsplan Uitwerkingen per kern 2016-2025

Door de aanwezigheid van de (veelal oorspronkelijke) water-, bos- en houtwalelementen zijn er volop mogelijkheden voor de ontwikkeling van flora en fauna in dit gebied.

- Domoweg
De Domoweg heeft een eigen sfeer, met aan de ene kant de Beilerstroom en struweelachtige beplanting, aan de andere kant veel contact met het landschap. Bij Nagtegaal zijn er markante rotondes en hagen, en Nagtegaal laat fraai een voorzijde zien richting de Domoweg.
- Bedrijventerrein Ossebroeken
Dit bedrijventerrein is nog in ontwikkeling. Het ligt direct aan de snelweg. Vanaf de snelweg is het een zichtlocatie, uitstraling is dus van belang. Er is extra aandacht geschonken aan de inpassing in het landschap. Zo heeft de Brunstingerleek die aan de westzijde langs het bedrijventerrein loopt, zijn loop behouden en is er langs deze beek een groenstrook met een fiets/wandelpad gerealiseerd. Er resteren echter geen typische beekdalbeplantingen meer zoals houtwallen. Ook direct langs de snelweg is een groenstrook aangelegd, met vijvers en fraaie bomen. Bij de verdere ontwikkeling van het bedrijventerrein dient rekening gehouden toe worden met voldoende open ruimte rond Brunsting, om de sfeer van dit buurtschap te behouden.
- Bedrijventerrein Dambroeken
Dit bedrijventerrein is ontwikkeld sinds 2005. Het ligt bij de op- en afrit naar de A28, ten zuiden van de Domoweg/Beilervaart. Van de landschappelijke beplanting is helaas weinig tot niets overgebleven. Vanaf de snelweg is het uitgaanscentrum met veel asfalt een in landschappelijk opzicht niet fraaie blikvanger. Er komt een nieuwe rotonde voor de afrit van de A28 bij Dambroeken. We hopen die rotonde ook te kunnen gebruiken om de entree een meer landschappelijke en representatieve entree te geven.

Ecologie

In en direct bij Beilen speelt water een grote rol, met name de beekdalen van Beilerstroom en Brunstingerleek, maar ook het Linthorst-Homankanaal, de Beilervaart, de vijvers en waterplassen. Ook de houtwallen en oude bomen zijn ecologisch van belang.

Er zijn verscheidene natuurgebieden rondom Beilen. Er zijn ecologische verbindingzones aangewezen tussen Scharreveld en Terhorsterzand. Ten oosten van Beilen ligt het beekdal van de Beilerstroom, dit is voor de ecologie belangrijk. Tussen Beilen en Hijken ligt een voor struweelvogels belangrijk gebied. Ten zuiden liggen enige bosgebieden (oa Ter Horsterzand), met stuifzandbebossing, heide, plassen, jeneverbes, venige laagten.

Westerbork

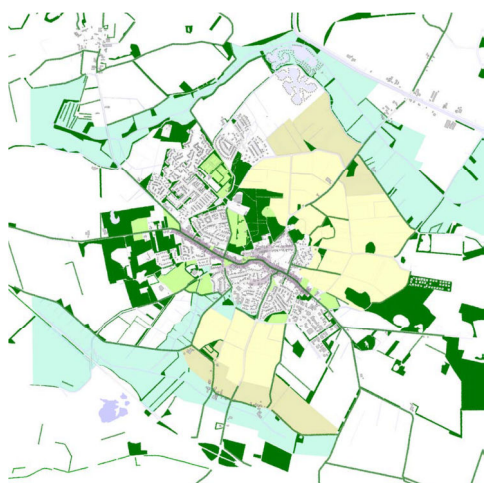
Westerbork is een mooi esdorp, en is met 4742 inwoners de tweede kern in Midden-Drenthe. 14% van de inwoners van Midden-Drenthe woont in Westerbork. Westerbork (met name de Hoofdstraat en het Van Weezelplein) heeft een belangrijke toeristische functie.

Stedenbouw en landschap

Westerbork is van oorsprong een esdorp. Het dorp is voornamelijk vanaf 1970 sterk gegroeid. Het betreft een cultuurhistorisch waardevolle kern, met een rijke historie. Bewoning is er vanaf de 13^e eeuw. De hervormde kerk in Westerbork is gebouwd in de 15^e eeuw. De wegenstructuur in Westerbork is fraai. De oude structuur van de wegen naar gehuchten als Balinge, Bruntinge en Eursing is nog herkenbaar. Vroeger gingen de wegen naar verschillende brinken. Momenteel zijn er bijna geen brinkachtige ruimtes meer in het dorp. Wel ademt het dorp een historische en levendige sfeer uit en is er veel groen.

Karakteristiek is de bosrijke inbedding van het dorp, met groene dorpsranden, die inspelen op het landschap. Er is echt verwevenheid met het landschap. Op veel plekken in het dorp zijn er zichtlijnen richting het omliggende landschap.

Ten oosten, noordwesten en westen van Westerbork liggen de hoger gelegen gronden. Ten noordwesten en zuidwesten van Westerbork liggen de lager gelegen gronden met beken. Direct tegen het dorp liggen de essen en bossen.

In 2009 is de Structuurvisie Westerbork 2009-2020 vastgesteld. Hierin staat het ruimtelijk beleid voor de komende jaren.

Ontsluitingen

Vooral langs de belangrijke ontsluitingen zijn onlangs diverse projecten uitgevoerd, zoals de omgeving MFA en schoolroutes, Groeneweg, Zandhoeklaan. Volgt nog van Weezelplein en Westeinde, en rondweg Brandenweg-Sliemkampen. Langs al deze routes heeft groen een belangrijke rol.

Groen

Westerbork heeft een mooie uitstraling, waarbij het groen een grote rol speelt.

In Westerbork vallen met name het oude bomenbestand en de bosbeplantingen op. Dit geeft het dorp mede een prettig en enigszins chique karakter.

Waardevol in cultuurhistorisch opzicht zijn:

- Oude bomen
- Rond het dorp gelegen oude bossen
- Kleinschalige open ruimten in het dorp
- Groene randen kenmerkend voor esdorpen

De beplantingen bepalen in grote mate de kwaliteit van Westerbork. Ook in de woonwijken is te zien dat er aandacht besteed is om die groene uitstraling te houden. Dit betreft zowel binnen de wijken als in de overgang naar het landschap. Beplantingen langs de rand en de aanwezige open groene ruimten zijn daarom belangrijk.

Er zijn verschillende monumentale bomen, bijvoorbeeld de beuken bij de begraafplaats, en eiken aan de Pieterbergweg.

Er is relatief veel groen in Westerbork. In dit dorp is momenteel 23 hectare intensief gazon, de sportvelden en begraafplaatsen niet eens meegerekend. Gezien het budget en de gunstige bodemomstandigheden, is het voornemen om in Westerbork grote oppervlakten om te vormen naar extensief of bloemrijk gras.

Hier volgt een omschrijving per buurt, waarbij een toelichting wordt gegeven op het groen.

Centrum

Centraal door het dorp loopt de historische wegstructuur Oosteinde-Hoofdstraat-Westeinde. Dit is een sfeervolle straat met aan de Hoofdstraat de winkels, restaurants, kerk en oude gemeentehuis. Tegelijk is dit de drukste weg van het dorp, waar veel verkeer

Groenbeleidsplan Uitwerkingen per kern 2016-2025

gebruik van maakt. Door het intensieve gebruik staat het groen onder druk. Het groen is echter wel mede bepalend voor de uitstraling. Aan de route ligt ook het G. van Weezelplein, een brinkachtig dorpshart waar veel evenementen plaatsvinden. Deze brinkachtige ruimte draagt bij aan het karakter van esdorp, met het gras en de boombeplanting. Voor dit gebied zijn plannen voor renovatie. Van belang is om evenwicht te vinden tussen het groene open karakter, en de grote druk vanuit toeristische activiteiten.

Aan het Westeinde stonden eerder prachtige kastanjes. Door ziekte zijn deze nagenoeg verdwenen. Herstel van een mooie laanstructuur is hier gewenst.

Groeneweg en padenbos

Langs de Groeneweg ligt een grote groene bosrijke long met divers voorzieningen zoals begraafplaats, padenbos, dierenpark, volkstuinten sportvelden en sinds kort ook een brede school/mfa in een groene setting. De stukken groen langs de Groeneweg willen we meer betrekken bij de weg, en natuurvriendelijker inrichten.

Het gebied achter de mfa is op een natuurlijke manier ingericht, met glooiingen, bos, en bloemrijk gras. Als wandelgebied, maar ook als natuureducatief gebied hopen we hier een mooi stukje groen te realiseren.

Vanuit de bewoners van de Zandhoeklaan e.o. kwam de aanbeveling om oude elementen in het padenbos in ere te herstellen. De buurtvereniging wil hier inzet voor doen, bijvoorbeeld voor herstel van de poel in het padenbos.

Hoogeveenseweg

Dit is vanuit de zuidkant de belangrijkste route momenteel. Als de nieuwe rondweg via de Sliemkampen af is, zal deze weg meer worden ontlast. Deze weg wordt begeleid met brede grasstroken en bomen. De inrichting zou landschappelijker en sfeervoller kunnen, inclusief de rotonde met de Sliemkampen.

Hooimaveld

Hooimaveld is de nieuwste wijk, aan de noordkant van Westerbork. De wijk is vooral na 2000 gebouwd. Basis is een beeldkwaliteitsplan, waarbij verschillende landschappelijk waardevolle elementen zijn geïntegreerd.

Er is een overgangszone tussen woonwijk en landschap. Een groen park komt als een wig de wijk binnen. Karakteristiek zijn verder de beukenhagen op de erfgrenzen, de grasbermen, en de bomenlanen. Aan de Oostzijde is een parkje met speelvoorzieningen.

Borkerhout

Borkerhout is vooral na 1970 gebouwd. De opzet was bijzonder, met veel aandacht voor het landschap. Veel gezamenlijk groen, met een landschappelijke sfeer. Langs de rand is de bosachtige rand landschappelijk van belang. Door de wijk lopen grote groene longen, met gras, bomen, en bosachtige vlakken.

Van belang is dat de voor een esdorp kenmerkende rand met boombeplanting weer hersteld wordt, en dat er voldoende ruimte blijft langs de ontsluitingsweg om er een aantrekkelijke route van te maken, zonder dat overal achterkanten van tuinen (schuttingen) het beeld vormen.

De wegenstructuur is onduidelijk. De wijkontsluitingsweg door Borkerhout (Veldkampen, De Kampen) zou beter begeleid kunnen worden door (kleine) bomen zodat de routing meer opvalt. Open ruimtes langs deze route behouden.

In Borkerhout zijn goede kansen voor afkoppelen regenwater. Opvang van water is hier ook gewenst in verband met wateroverlast. Dit kan worden gecombineerd met een natuurvriendelijke inrichting van de grote vlakken gras.

Aandachtspunten:

- In Borkerhout is veel groen in gebruik bij bewoners. Met name aan de randen dient de groene omranding in stand te blijven.
- Veel groenvlakken zijn aan vervanging toe.

Beukenlaan, Lindelaan eo.

In deze wijk zijn veel grote bomen. De beuken van de beukenlaan geven problemen met de verharding. Centraal in de buurt ligt een grote speelvoorziening, deze is wat verstopt achter de woningen maar via diverse paadjes goed te bereiken.

Pieterberg

Monumentale bomen, contact met het landschap en een klein woonwijkje met een bosachtig karakter.

Marsdijk, Brinklaan eo

Marsdijk is een buurt met brede grasstroken. Er is een mooi zicht op het landschap aan de zuidzijde. De Brinklaan heeft karakteristieke bomen.

Zandhoeklaan eo:

Een woonbuurt, nabij het padenbos. Vooral de beuken aan de Wilhelminalaan zijn waardevol. Ook zijn er karakteristieke houtwallen. Er is weinig functioneel groen, geschikte ruimte voor een speelvoorziening is er bijvoorbeeld niet momenteel.

Langbos

Dit betreft een woonbuurt met o.a. de Selhof en de Proekshof. Er zijn speelvoorzieningen en siergroen. Een langzaamverkeer route gaat door de buurt, begeleid met strookjes groen.

Bedrijventerrein De Noesten

Dit bedrijventerrein ligt aan de zuidwestkant van Westerbork. Tussen het bedrijventerrein en de woongebieden Binnenweg en Oosteinde zijn groene buffers aangelegd. Aan de zuidkant grenst het terrein aan een ecologisch waardevol gebied. De Kikkerpol is een waardevol landschappelijk element.

Ecologie

Bomen, bosachtige beplantingen en open groengebieden in Westerbork zijn belangrijk voor bosvogels, eekhoorns, vleermuizen en vlinders. De uitwisseling van deze soorten tussen verschillende gebieden buiten de bebouwde kom en de aanwezigheid in de bebouwde kom kan worden bevorderd door ecologische verbindingen. Deze bestaan uit samenhang tussen bos, bomen (ook naaldbomen) en open groengebieden, als een netwerk door het dorp. Door gerichte soortkeuze van de beplanting kan extra nestgelegenheid of voedsel worden geboden.

Bij de Noesten ligt een ecologische verbindingszone.

Buiten Westerbork zijn met name het Scharreveld (ten zuiden) en het Oosterveld (tussen Orvelte en Westerbork) ecologisch van belang. Tussen deze twee natuurgebieden is een ecologische verbindingszone gerealiseerd. Verder zijn ecologisch waardevol het beekdallandschap van de Beiler- en Westerborkerstroom en de bouselementen bij het dorp.

Rondom Westerbork wordt sinds een aantal jaren ecologisch bermbeheer toegepast buiten de bebouwde kom. Dit verloopt goed (hooilandbeheer met maaien en na een aantal dagen afvoeren).

Smilde

Smilde is de 3^e kern in Midden-Drenthe en heeft 4367 inwoners (13% van het totaal aantal inwoners in de gemeente). Het is een typisch kanaaldorp, gelegen aan de Drentse Hoofdvaart.

Landschap en stedenbouw

Smilde is een veenkoloniaal dorp, op de overgang van veen naar zand. Dit is duidelijk te zien doordat het ligt ingesloten tussen een kanaal (west) en bos (oost). De eerste indruk van Smilde is een langgerekt dorp aan de Drentse Hoofdvaart. Het grootste deel van het dorp ligt hier echter ten oosten van. Het dorp is vrij strak verkaveld, aansluitend op de wijken. De oudste bebouwing bevindt zich langs de Hoofdvaart. Tot de jaren 70 vond woningbouw plaats ten zuiden van de Suermonsweg, daarna ten noorden ervan. In Smilde is een hoofdlint (Drentse Hoofdvaart) en een nevenlint (Elzenlaan, Wilhelminalaan, Molenwijk) te onderscheiden. Tussen deze linten komen de meeste voorzieningen zoals winkels voor. Vervolgens is er nog een dwarslint, namelijk de Suermonsweg.

Ontsluitingen

Belangrijkste ontsluitingen zijn de weg langs de Drentse Hoofdvaart en de Linthorst-Homanweg- Suermonsweg. De Drentse Hoofdvaart is daarnaast een belangrijke route voor de recreatievaart. Belangrijke nevenontsluitingsroute in het noordelijk deel is de Fazantenlaan-Korenmolen. In het middelste deel is dit de Wilhelminalaan-Sluis Kampen, en de Julianastraat-Beatrixstraat-Clausstraat-Sluis Kampen.

Groen

Langs de hele oostzijde en zuidzijde vormt een bosgebied de begrenzing van de bebouwde kom. De bossen zijn een belangrijk uitloopgebied. Verbindingen vanuit de kom naar dit bosgebied en voorkómen van aantasting van de bosrand zijn van belang.

De afgelopen jaren is gewerkt aan verbetering van de groen kwaliteit. Met het groenplan Smilde is in 2013-2014 veel verouderd groen verwijderd en is geprobeerd om het dorp sterkere en meer herkenbare structuren te geven. Er zijn toen ongeveer 12.000 heesters en 127 bomen geplant in Smilde. Het plan voor het park bij de koepelkerk gaat binnenkort in uitvoering (2016).

In het noordelijk deel is een aantal laaggelegen gebieden die zijn vrijgehouden van bebouwing, zoals omgeving evenemententerrein, Koningsspil en Kaar. Deze gebieden zijn bovendien belangrijke groen- en recreatiegebieden langs een 'groene' langzaam verkeerroute. Landschappelijke elementen die in het stedenbouwkundig plan zijn geïntegreerd en belangrijk zijn om te behouden zijn bijvoorbeeld de wijken met hun beplanting en het zandpad met dubbele bomenrij tussen Molenpark en Molenwijk. De dwarswijk van de Molenwijk tussen Buitenroede en Vanghout/Molenpark is een waardevol groengebied met wandelmogelijkheid richting bos, die bovendien zorgt voor geleiding van de wijk. Langs de noordzijde van de Korenmolen en langs de randen van Vanghout en Molenpark vormt een strook opgaand groen een belangrijke buffer tussen landschap en bebouwing.

Omgeving evenemententerrein: hier zijn kleinere evenementen, en er zijn voorzieningen voor jeugd zoals voetbal, skaten. Hier zouden nog meer voorzieningen aan gekoppeld kunnen worden zodat een meer levendig terrein ontstaat. Het is momenteel een wat grootschalig terrein, waar eigenlijk te weinig zicht op is. Meer functies zou ook betekenen dat er meer mensen zijn waardoor een veiliger gevoel ontstaat.

Langs de Drentse Hoofdvaart zijn er plaatselijk laanbomen en individuele bomen om het lint te accentueren. Bij dwarsassen met wegen of water is er opgaand groen. Verder is de afwisseling tussen open en verdichte gebieden waardevol. Vooral aan de stille kant is er karakteristieke boombeplanting. Markante punten langs de vaart zijn Villa Maria (met 3 monumentale bomen), de Koepelkerk (monumentale bomen), het winkelcentrum en de omgeving van de brug waar de hoofdroute de vaart oversteekt. Aan de westzijde van Smilde ter hoogte van de koepelkerk is er het Rebenscheidtmonument, dat bereikbaar is via een pad.

Het centrum krijgt een hoog onderhoudsniveau, daar waar winkels geconcentreerd zijn.

Langs de Suermondsweg-LinthorstHomanweg loopt een belangrijke wijk (waterloop) met begeleidend groen.

Het gedeelte ten zuiden van de Suermondsweg zijn drie belangrijke groengebieden te vinden:

- het park achter de Koepelkerk: dit gebied speelt een belangrijke rol in de groenstructuur van Smilde. Het gebied wordt in 2016 geheel gerenoveerd.
- In de omgeving Koepelkerk is een probleem door overlast van roeken. Samen met bewoners wordt geprobeerd de overlast binnen de mogelijkheden te beperken.
- Omgeving bibliotheek, school de Schutkampen en het grote speelterrein aan de prins Clausstraat: hier bevinden zich een aantal belangrijke voorzieningen, bovendien gelegen aan een belangrijke nevenontsluiting door Smilde. Het is een belangrijk onderdeel in een samenhangende groenstructuur van bos-begraafplaats richting Koepelkerk.
- Omgeving begraafplaats Kerkenveld en Kyllot, sportvoorzieningen en een uitloper van het Kyllotsbos: een belangrijk gebied qua groen, ecologie, voorzieningen en recreatie. Langs de Kerkhoflaan staan 51 monumentale eiken, dit is dus een zeer waardevolle laan.
- Verder is het gebied langs de wijk die parallel loopt aan de Drentse Hoofdvaart een belangrijk element in de groenstructuur. Dit is de Molenwijk-Wilhelminalaan-Elzenlaan. Zowel het water als de begeleidende beplanting is hier van belang.

Ecologie

Door de aanwezigheid van vele sloten en wijken, is Smilde belangrijk voor allerlei waterminnende flora en fauna. De bossen en bomen geven een mooie afwisseling van open en gesloten gebieden, wat voor vele soorten dieren van belang is (vleermuizen, vogels, vlinders). Ook natuurvriendelijk beheer van de natte elementen en het behouden/versterken van de boomstructuren zijn belangrijk voor de ecologische waarde.

Aangezien er in Smilde relatief niet veel groen is, en de bodem minder geschikt is, zijn hier geen locaties aangewezen voor bloemrijk gras.

Bovensmilde

Ook Bovensmilde is een van de grotere dorpen van Midden-Drenthe. Bovensmilde heeft 3303 inwoners in de kern.

Stedenbouw en landschap

Bovensmilde is een typisch veenkoloniaal dorp. Het dorp heeft een strakke verkaveling die de loop van de wijken en het kanaal volgt. Direct ten oosten van Bovensmilde liggen hogere zandgronden. De oudste bebouwing ligt langs de Drentse Hoofdvaart, als lint langs het kanaal. De nieuwste bebouwing bevindt zich aan de noordwestzijde (Seringenstraat e.o.) en aan de zuid-oostzijde (Floralaan e.o.). Midden in het dorp vindt inbreiding plaats, meest recentelijk zijn de bebouwing achter de begraafplaats en ontwikkeling van de brede school en naastgelegen woongebiedje.

Ontsluitingen

Bovensmilde is voor veel zaken (werk, voorzieningen) op Assen gericht. De belangrijkste weg is de weg langs de Drentse Hoofdvaart (Hoofdweg). Verder zijn de Schoolstraat en de Witterweg belangrijke nevenwegen. Op wijkniveau zijn met name de Esdoornlaan en de Floralaan-Riegheide van belang.

Groen

Bovensmilde behoort tot de dorpen met het minste groen binnen onze gemeente. In 2010 is het groenplan Bovensmilde vastgesteld. Dit was het eerste groenplan volgend uit het vorige beleidsplan. Veel straten zijn op basis van het groenplan voorzien van nieuw groen, in overleg met bewoners. Er zijn veel nieuwe bomen geplant, en ook konden bewoners een boom in hun eigen tuin planten in het kader van het groenplan. De randen zijn van Bovensmilde zijn over het algemeen wel groen van karakter, als buffer naar het landschap. Langs de oostzijde is een klein bosperceel. Verspreid over Bovensmilde zijn er diverse speelvoorzieningen. Centraal in Bovensmilde ligt een begraafplaats met veel groen. Aan de rand van het dorp liggen sportvelden, ijsbaan en hertenkamp, ook dit zijn grotere groenelementen in Bovensmilde.

Waardevolle elementen in de groenstructuur:

Langs de Drentse Hoofdvaart is langs de oostzijde een belangrijke oude rij eiken. Aan de 'stille' zijde zijn jongere eiken. Hierdoor heeft de strook langs de vaart een groen aanzien. De Schoolstraat fungeert enigszins als centrumgebied, het groengebied Schoolstraat-Hoofdweg versterkt de entreefunctie naar het dorp, en halverwege de Schoolstraat is een groengebied. Na het groenplan is een groep bewoners zich intensief gaan inzetten voor dit gebied tussen de Molukse wijk en de Ribesstraat, dit gebied is BrinkBaru genoemd. Het gebied heeft een metamorfose ondergaan en is nu een open en toegankelijk groengebied met allerlei mogelijkheden om te spelen en te ontmoeten.

Langs de noordzijde van Bovensmilde is een groenstrook, die grotendeels transparant van karakter is, maar weinig samenhang vertoont. De strook is eigenlijk te smal om een goede rand te vormen.

In de Rozenstraat-Bremstraat is centraal een belangrijk speel- en wandelgebied. De Rozenstraat is een straat met een zeer matige uitstraling. Wat oorspronkelijk openbaar groen was, is in de straat voor een groot deel in gebruik genomen of dicht gestraat. Verharding, schuttingen, schuurtjes en carports overheersen het straatbeeld. Rozenstraat entree vanaf Esdoornlaan, divers in gebruik genomen groen terugnemen en inrichten

De Witterweg is begeleid met gekandelaberde bomen, de soort is hier te groot voor de straat en zou eigenlijk vervangen moeten worden door een andere soort. De begraafplaats aan de Witterweg is een belangrijk groengebied. In de omgeving Floralaan is een radiaal lopende langzaamverkeer-verbinding geaccentueerd met groene ruimten. Langs de Bentgras loopt een waterpartij, daarmee is de oorspronkelijke structuur nog enigszins zichtbaar. Aan de zuidzijde bevinden zich sportvelden en een ijsbaan, deze zijn door opgaand groen omzoomd (bufferfunctie).

Aandachtspunten:

- Bovensmilde is een redelijk grote kern, met relatief weinig groen en bomen. Daarom terughoudend zijn met verkoop en kap en aandacht voor aanplant van bomen.
- Onderhoud is een aandachtspunt in Bovensmilde.
- In Bovensmilde is veel in gebruik genomen groen. Verkoop, of handhaving activeren.
- De Esdoornlaan meer accentueren als route met begeleidend groen en bomen, op verschillende plekken het zicht op achterkanten van tuinen verminderen.
- De Rozenstraat qua uitstraling verbeteren, hier overheersen aan de straatzijde stenen en schuurtjes het beeld.

Ecologie

De singel achter de Seringenstraat is van belang voor fauna, onder andere voor vleermuizen. Aanbevolen wordt om groengebieden meer met elkaar te verbinden en om met de boomkeuze bij nieuwe aanplant rekening te houden met de fauna.

De bodem betreft afgegraven veen (vaak meer dan 2 m afgegraven). Zo zijn dalgronden ontstaan met plaatselijk keileem in de ondergrond. In Bovensmilde zijn er daarom plaatselijk hoge waterstanden doordat het water slecht weg wil. Dit is een aandachtspunt bij nieuwe aanleg en renovatie (grondbewerking en evt drainage).

Hoogersmilde

Stedenbouw en landschap

Hoogersmilde heeft 1387 inwoners. Het dorp ligt in een wigvormig uiteinde van het vroegere veengebied. Het betreft net als Smilde en Bovensmilde een langgerekt veenkoloniaal dorp aan de Drentse Hoofdvaart. Rondom zijn er hogere zandgronden, wat een meer besloten aanzien geeft dan Smilde en Bovensmilde. Vooral aan de westzijde is dit te zien in de vorm van bossen (Drents-Friese Wold) met diverse campings en recreatiewoningen. Hoogersmilde zelf bestaat met name uit woongebied, maar er is relatief veel industriële bedrijvigheid (m.n. oostzijde). De eerste bebouwing was langs het kanaal. Daarna werd uitgebreid aan de noordzijde en aan de noordoostzijde van het kanaal. De laatste uitbreiding vindt plaats aan de zuid-westzijde en is nog in ontwikkeling. Aan de oostzijde van het kanaal zijn als opvallende elementen te noemen de tv-mast en recreatiegebied het Blauwe Meer.

Ontsluitingen

Belangrijkste ontsluitingen zijn de Rijksweg langs de Drentse Hoofdvaart en de weg Emmen-Drachten (N381). Neven ontsluitingen zijn de Mr Ulehakestraat-Drostenstraat en de Schultestraat-Bosweg.

Groen

Zowel wat betreft hoeveelheid groen als hoeveelheid bomen per inwoner, scoort Hoogersmilde het slechtst van alle dorpen in onze gemeente. In 2013 is het groenplan Hoogersmilde uitgevoerd. Veel groen is toen gerenoveerd en nieuwe bomen geplant.

Het kruispunt bij de Pieter Hummelen Brug is de belangrijkste entree van het eigenlijke dorp vanaf de doorgaande weg. Langs de Drostenstraat komt men langs een groen gebiedje het dorp binnen. Dit groengebied is opgeknapt en heeft meer een parkkarakter gekregen. Er zijn nu voorzieningen voor sport en ontmoeting, tot stand gekomen in samenwerking met het dorp.

Van de Cliffortstraat tot de Bosweg is een groene zone met een langzaamverkeersroute en speelvoorzieningen. Het nieuwbouwgebied heeft een groen karakter. Belangrijk is de landschappelijke overgang tussen nieuwbouw en Bosweg met een royale groenstrook. De waterpartijen in de nieuwbouwwijk hebben een natuurvriendelijk karakter.

Aan de noordwestzijde zijn sportvelden. De Schultestraat en de omgeving parkeervoorziening sportpark moet nog worden gerenoveerd, waarbij ook het groen wordt aangepakt.

Verdere belangrijke groengebieden zijn de speelvoorziening aan de A. Pauwstraat en het hertenkamp.

Hoogersmilde is een redelijke kern, met relatief weinig groen en bomen. Daarom terughoudend zijn met verkoop en kap en aandacht voor nieuwe aanplant van bomen.

Ecologie

Rondom het dorp is veel natuurwaarde aanwezig. In het dorp is verbetering gewenst.

Hooghalen

Stedenbouw en landschap

Hooghalen heeft 870 inwoners en is van oorsprong een esdorp. Het dorp heeft een groene uitstraling. De doorgaande weg door het dorp is de Smilderweg en heeft een mooie en ruime groenstructuur. Hier is een groene brinkachtige ruimte die onlangs is opgeknapt.

De Hoofdstraat zou je het hart van het dorp kunnen noemen, met hieraan voorzieningen als winkels, cafés en een school. Hooghalen is gelegen in een 'routelandschap'. Het wordt ingeklemd tussen enerzijds de A28 en anderzijds de oude provinciale weg en de spoorlijn Beilen-Assen. Ten noorden van de bebouwde kom is bos (boswachterij Hooghalen). De laatste uitbreiding bevindt zich aan de zuidzijde van Hooghalen.

Groen

Belangrijk groen zijn de beeldbepalende dorpskarakteristieke bomen en het bos. Langs bijna alle wegen is er een groene berm aanwezig met op sommige plekken waardevolle bomen. In 2013 is het groenplan Hooghalen uitgevoerd. Ook is dat jaar in het kader van renovatie de Hoofdstaat opgeknapt en voorzien van bomen. De nieuwbouwwijk Brootacker is volop in ontwikkeling. Hier is in 2014 met bewonersinitiatief een mooie groenstructuur gerealiseerd. Er zijn bloemrijke bermen, bruggetjes en steigers, een poel en natuurlijk spelen. Het is wat betreft bewonersinitiatief een voorbeeldproject. (zie foto voorzijde Groenbeleidsplan).

Mooie boomstructuren zijn er momenteel langs de Smilderweg, de Stengelinstraat, Laaghalerstraat, Hof van Halenweg en de Nijlanden. De kruising Smilderweg-Oude provinciale weg is een markante entree van het dorp, geaccentueerd met bomen en haagjes. Vanuit dit punt is er een mooi uitzicht naar het landschap.

De Hof van Halenweg heeft een historisch karakter, met gebakken klinkers, bermen en hagen. Het rechte gedeelte vanaf de Hoofdstraat wordt begeleid met aan weerszijden bomen.

De Bosweg heeft een mooie bossfeer, de onregelmatige bomen in de bermen leveren hier een goede bijdrage aan.

Onder andere in de Schotelkamp, Groenkampen, Volmachtenstraat en De Akkers zijn smalle wegen en brede bermen. Het is verstandig om voor uitwijken van auto's of voor toekomstige ontwikkelingen wat ruimte te houden.

Ecologie

De snelweg, provinciale weg en spoorlijn zijn barrières. Door boomstructuren beter te verbinden met elkaar en met bos(singels) kunnen de ecologische mogelijkheden verbeterd worden voor in het bijzonder vogels en vleermuizen. Buiten de bebouwde kom zijn ecologisch waardevol de bossen. Dit is jong heide-ontginningsbos met hoogveen, venige laagten, heide, plassen, stuifduin en naaldbossen.

Wijster

Stedenbouw en landschap

Wijster telt 800 inwoners en is van oorsprong een esdorp. Wijster is een cultuurhistorisch waardevolle nederzetting, en de verwevenheid van landschap en dorp is nog steeds goed zichtbaar.

Het oostelijk deel van Wijster en het gebied rondom de kruising Beilerweg-Bruntingerweg hebben nog een oorspronkelijk karakter en een open structuur met oudere bebouwing. Dit zijn waardevolle gedeelten. De nieuwere woningbouwclusters hebben een uiterlijk zoals zoveel dorpsuitbreidingen. In de historische kern en langs de Hadderstraat is hier niet veel van te zien en het 'historische' deel wordt hierdoor niet zo aangetast.

Kruispunt Kampsweg-Drijberse weg: hier is een brinkachtige ruimte. Aan deze ruimte ligt de school, meerdere belangrijke ontsluitingen en het café.

Een ander centraal punt in het dorp is de omgeving dorpshuis, meer aan de noordzijde.

Aan de westrand is een begraafplaats. Aan de noordzijde zijn sportvelden en een sporthal, dit is een op zichzelfstaand element, los van de dorpsstructuur.

Belangrijke dorpsruimten liggen bij het dorpshuis (historische brinkruimte) en bij de school (nieuwe dorpsruimte). De Mr Hadderstraat geeft hiertussen samenhang. In het oude gedeelte is aan de Bruntingerweg een historische brinkruimte (restant).

Ontsluitingen

Belangrijkste ontsluitingen zijn de Mr Hadderstraat (naar Beilen) en de Kampsweg-Boerkoelweg.

Groen

Belangrijk groen: de bomen, vooral langs de Kampsweg, op de brink en langs de Boerkoelweg zijn karakteristiek en beeldbepalend voor het dorp.

Belangrijke groengebieden: sportvelden, begraafplaats, ruimte rond dorpshuis, ruimte rond school, nieuwe dorpsruimte bij de school, en de speelplekken.

Aan de oost en noordoostzijde is de dorpsrand fraai. De entrees zijn gemarkeerd met kunst (meeuwen).

De afgelopen jaren zijn er meerdere projecten geweest. Meest recent is Dorp in 't Groen/Groenplan Wijster in 2014. Hierdoor is ook de kwaliteit van de groenstructuur aanzienlijk verbeterd. Ook is in 2014 het parkje met speelvoorzieningen aan de Goorns gerenoveerd.

Ecologie

In de omgeving van Wijster zijn waardevolle ecologische elementen, zoals bermen, kruidenrijke akkers, houtwallen e.d. Voor struweelvogels zijn er bijzondere waarden ten zuidoosten van Wijster.

Overige aanbevelingen

Vanuit het dorp is er nog de wens om de entrees te verfraaien, dit is bij het groenplan Wijster nog niet uitgevoerd.

Nieuw-Balinge

Stedenbouw en Landschap

Nieuw-Balinge ligt in een veengebied dat vanaf ongeveer 1850 ontgonnen is vanuit Nieuweroord. Ten behoeve van de ontwatering en de aan- en afvoer van goederen werd onder andere de (Verlengde) Middenraai gegraven. Haaks hierop werden de wijken gegraven. Nieuw-Balinge is geen typisch veenkoloniale nederzetting, waarschijnlijk omdat dit dorp op de overgang van het veenkoloniale naar het esdorpenlandschap ligt. Pas begin 1900 ontstond Nieuw-Balinge, op de plek waar het hoger gelegen 'Groote Veld' het dichtst de Middenraai nadert. Momenteel zijn er 763 inwoners.

Aan de Breistroeken is tegen het dorp aan een bosrijk woongebied. Tot voor kort waren dit formeel recreatiewoningen. Dit dateert uit de jaren 70 en heeft een ruime opzet met veel groen en vrij willekeurige structuren.

In het dorp zijn de basisvoorzieningen aanwezig (basisschool, dorpshuis, sportterrein). Het nieuwste uitbreidingsplan is nog in ontwikkeling en ligt ten zuiden van de Voornweg. Ten oosten van de Verlengde Middenraai is een bedrijventerreintje.

Ontsluitingen

Binnen het dorp zijn de belangrijkste wegen de Haarweg en de Verlengde Middenraai, dit zijn wegen op dorpsniveau. Ten westen van het dorp loopt de doorgaande weg Hoogeveen-Westerbork.

Groen

Centraal in het dorp ligt rondom school en dorpshuis een groengebied met voorzieningen voor ontmoeting en spelen. Aan de Breistroekenweg is de grens tussen zand en veen nog te zien aan de groene open plekken en de plotselinge hoogteverschillen. Dit markeert de overgang tussen twee landschappen, en deze moeten dan ook gekoesterd worden. Aan de noordoostzijde ligt een stukje bos tot aan de Verlengde Middenraai. Achter de woningen aan de Haarweg-Schepersweg is een stukje bos. Aan de noord- en noordoostzijde dient het bedrijventerrein aan de Koekoeksdijk afgeschermd te worden met een bosstrook. Ook De Breistroeken dient omgeven te zijn met een bosstrookje. Ten noordwesten van het dorp liggen de sportvelden, ook deze moeten voorzien blijven van een bosstrookje.

In het kader van Veur Uitzicht zijn in Nieuw-Balinge in 2008 werkzaamheden uitgevoerd om de groenstructuur te versterken.

Ecologie

Nieuw-Balinge ligt vlak bij waardevolle natuurgebieden. In de omgeving zijn belangrijke ecologische waarden in de vorm van onder meer bos, heide, stuifzand, veentjes, vennen, houtwallen en bosjes. Ook de wijken en sloten zijn waardevol.

Hijken

Stedenbouw en landschap

Hijken is een cultuurhistorisch waardevol dorp, met 651 inwoners. Het ligt op de overgang van hoger gelegen esgronden (ten noorden en zuiden van het dorp) naar het lager gelegen beekdal van de Brunstingerleek (oostzijde). Het essenlandschap kenmerkt zich door openheid en bouwland. Het beekdal is intiemer met graslanden, boomsingels en houtwallen. Beide landschappen dringen tot binnen de kom door. De verwevenheid van landschap en bebouwing zijn vooral in het zuidoostelijk deel te zien (resten oude esdorp), hier zijn ook mooie zichten naar het landschap. Er zijn nog 2 oude brinken. Het landschap, de open structuur van bebouwing en het oorspronkelijke karakter van de brinken is waardevol. Aan de noordzijde wordt het dorp begrensd door het Oranjekanaal, door dit kanaal is de relatie met de noordelijke es gering.

De latere bebouwing was in westelijke richting, hier zijn ook de belangrijkste voorzieningen. Op dit moment is er een nieuwbouwwijkje in ontwikkeling aan de noordwestzijde.

Ontsluitingen

Belangrijkste ontsluiting is de weg langs het Oranjekanaal. Als nevenontsluiting is de Dorpsstraat-Oosteinde te noemen. De Drift fungeert als wijkontsluitingsweg.

Groen

Langs het Oranjekanaal en ten westen van de uitbreiding is een buffer naar het landschap in de vorm van houtwallen. Verder is er voornamelijk een transparante dorpsrand.

Brinkachtige ruimtes zijn belangrijk voor het karakter van het dorp; ook in de nieuwere bebouwing zijn brinkachtige ruimtes aangebracht. De brink bij het dorpshuis wordt gebruikt voor evenementen. Ook zijn hier veel bollen ingeplant. Helaas is er van de geplande groene rand langs de Zwartingerkamp tot nu toe niets terechtgekomen. De hiervoor bedoelde strook is bij de tuinen getrokken en verkocht. Waar mogelijk dient deze strook alsnog gerealiseerd te worden om de wijk nog landschappelijk in te kunnen passen.

In 2012 is het groenplan Hijken uitgevoerd. Ook is onlangs de multifunctionele accommodatie met dorpshuis en school gerealiseerd, waarbij ook het omliggende gebied is betrokken. Aan De Woert liggen centraal speelvoorzieningen voor alle leeftijden. De wegenstructuur zou nog beter herkenbaar gemaakt kunnen worden met bomen, dit is bij het groenplan al zoveel mogelijk gerealiseerd. De Drift is echter relatief smal en veel gebruikt door landbouwverkeer. Mede hierdoor zijn de mogelijkheden voor bomen beperkt.

De kruising Dorpsstraat-Oranjekanaal en de plek met de twee brinken zijn te noemen als markante plekken. De plek bij het Oranjekanaal zou versterkt kunnen worden. Karakteristiek voor het oude landschap rondom Hijken zijn de landschapselementen rondom het dorp, en de monumentale oude eiken.

Ecologie

Bijzondere natuurwaarden in de omgeving betreffen het beekdalgebied en nabijgelegen gronden, voor struweelvogels.

Het aanbrengen van stevige groenelementen als bomen en houtwallen vergroten tevens de ecologische waarde.

Witteveen

Stedenbouw en Landschap

Witteveen is een jong dorp, ontstaan na 1925. Er wonen 374 mensen in het dorp. Het is een typische veenkoloniale nederzetting en wordt als cultuurhistorisch waardevol beschouwd. Ten noorden en oosten van het dorp ligt bos. Het dorp wordt aan de noordzijde begrensd door de weg Emmen-Drachten.

Het dorp heeft een opmerkelijke lineaire structuur. Opvallend zijn de 2 parallel aan elkaar lopende wegen JB Kanweg en Kerkweg, met daartussen een groenstrook. Alle wegen hebben een lintbebouwing, alleen de nieuwere bebouwing aan de zuidoostzijde bestaat uit woonstraatjes.

Er zijn wat basisvoorzieningen, zoals een peuterspeelzaal en dorps huis, sportvelden en een horecagelegenheid. Buiten het dorp ligt een begraafplaats.

Ontsluitingen

De weg Emmen-Drachten loopt langs Witteveen, maar heeft hier geen afslag. Belangrijkste wegen zijn de JB Kanweg (Orvelte-Nieuw-Balinge) en de Mr H. Smeengeweg (richting de aansluiting Emmen-Drachten en Hoogeveen-Westerbork).

Groen

Belangrijkste groenvoorziening is het centrale plantsoen, tussen Kerkweg en JB Kanweg. Door het bos langs de rand van het dorp, het centrale plantsoen, en de grote bomen langs de wegen, heeft Witteveen een groen karakter.

Het meeste groen in het dorp heeft een landschappelijke uitstraling. Langs de wegen liggen over het algemeen gazons met grote bomen. In de woonstraten zijn meer heesters en cultureel groen toegepast.

De begraafplaats ligt buiten het dorp, richting Aalden. De helft hiervan is een 'bosbegraving', een gedeelte voor natuurlijk begraven.

De bermen in het dorp hebben vaak een onverzorgd beeld doordat er sporen zijn en bermen stuk worden gereden. In het dorp is de waterstand nog wel eens een probleem. Vanwege natheid kan bijvoorbeeld het centraal plantsoen slecht gemaaid worden. We willen kijken of dit gedeeltelijk kan worden begraasd door schapen. De plekjes met bollen en het zitplekje blijven als gazon bestaan.

Ecologie

De aanwezigheid van bossen tegen het dorp aan en de vele bomen en het bos in het centrale plantsoen, zorgen ervoor dat de natuur tot in het dorp goed aanwezig is. Met bloemrijk gras willen we de ecologische waarde nog verhogen.

Elp

Stedenbouw en Landschap

Elp is een oud esdorp met 326 inwoners, en heeft een opvallend mooie dorpsstructuur. Van oorsprong bestaat Elp uit een krans van boerderijen rond een centrale open ruimte (brink). Rond de open ruimte loopt een weg, hiervandaan takken diverse wegen radiaalsgewijs naar buiten toe af. De vorm van de wegen en kavels is grillig. Typerend is de openheid, vanuit het dorp is er steeds sprake van contact met het omringende landschap en ook binnen het dorp zelf zijn er interessante doorkijkjes. Elp wordt dan ook gezien als cultuurhistorisch waardevolle nederzetting. Als bijzonder element kunnen we in het dorp Elp verder nog het kasteelachtige landhuis aan de Smalbroeksweg noemen (monument).

Het hele gebied rond Elp en Orvelte is een gebied met accent op behoud van landschapskwaliteit. Ten oosten van Elp loopt de Elperstroom. Ten noorden en oosten liggen bosgebieden. Rondom Elp liggen essen tegen het dorp aan. De oudste essen liggen ten noorden en oosten van het dorp. Ten westen van Elp liggen jonge ontginningen.

In de zuidelijke helft is bebouwing uit de jaren '70-'80. In de jaren '80-'90 werd De Gloep bebouwd. Later is aan de noordwestzijde bijgebouwd ('90-2000). De meest recente bebouwing is aan de Westerkampen. Door middel van het project 'Op dorpse schaal' (2006) is gekeken waar verdere nieuwbouw gewenst is. Op kleine schaal vindt op grond daarvan inbreiding plaats, met een groene inpassing.

In het dorp is een dorpshuis aanwezig.

Ontsluitingen

Langs het dorp loopt een belangrijke doorgaande weg, namelijk de N374 van Westerbork naar Borger. Dit is een provinciale weg.

Groen

Langs de wegen en rond de bebouwing is veel beplanting die in sterke mate bijdraagt aan het waardevolle ruimtelijke karakter van het dorp. Daarnaast zijn de houtwallen, bossingels en overige beplantingselementen landschappelijk zodanig van belang dat hier zeer zorgvuldig mee moet worden omgesprongen.

De houtwal achter de Gloep 4-12 is slecht bereikbaar voor beheer. Deze willen we verkopen. De bermen, bermsloten, berm- en laanbeplanting accentueren de bijzondere ruimtelijke structuur en ondersteunen de landschappelijke en historische sfeer. Het is van belang dat er zichtlijnen naar het landschap blijven (bijvoorbeeld vanaf de Westerkampen langs het trapveldje). De afschermdende beplanting aan de zuidwestzijde van de Westerkampen en een oudere bosstrook hier zijn belangrijk voor de inpassing van de bebouwing in het landschap. Er is een aantal monumentale bomen in Elp.

Ecologie

Het gebied van de Elperstroom is een natuurontwikkelingsgebied. Rondom de kern zijn vele natuurwaarden aanwezig. Binnen de kern zijn de landschappelijke inrichting en de groene ruimtes waardevol. Dorpsbelangen zet zich samen met diverse bewoners in voor meer natuur in het dorp, in de vorm van bloemrijke plekken die aantrekkelijk zijn voor mens en dier.

Zwiggelte

Stedenbouw en Landschap

Zwiggelte heeft 204 inwoners en is een cultuurhistorisch waardevolle nederzetting.

Zwiggelte ligt in een esdorpenlandschap met hooggelegen, golvende bouwlandgronden (essen) en laaggelegen madegronden in de beekdalen. Het is een gevarieerd en aantrekkelijk landschap. Het dorp heeft een grillig wegen- en kavelpatroon.

De bebouwing was eerst geconcentreerd langs de Hoofdstraat en de Zevenhoeksweg en in het gebied hiertussen. Later werd er gebouwd in de omgeving Schoolweg en in de jaren zeventig langs de Ripkampenweg. De recentste bebouwing bevindt zich aan de noordzijde.

Gedeeltelijk is de oorspronkelijke ruimtelijke structuur nog zichtbaar. Het gaat dan m.n. om het zuidelijke deel (tot de Zwartkoorten), dit is gedeelte is cultuurhistorisch waardevol. Het oude gebied bevat mooie oude boerderijen en oorspronkelijke open ruimten. De nieuwere bebouwing aan de noordzijde is juist dichter en meer gemengd.

Ten westen van het dorp, in het verlengde van de Schoolstraat, is een ijsbaan. Ook is er een speeltuin en een dorpshuis. Verder heeft het dorp weinig eigen voorzieningen.

De essen liggen in het oosten en zuidwesten tot aan de kern. Ten noorden grenst het dorp aan jonge ontginningen (landbouwgrond).

Ontsluitingen

Dwars door Zwiggelte loopt de verbinding tussen Westerbork en Hooghalen.

Groen

Waardevol is het behoud van het agrarische karakter en de sterke relatie met het landschap. De bermen langs de wegen, de bijbehorende boombeplantingen, en de oude boswallen zijn belangrijk voor de natuurlijke en historische uitstraling. De oude boswallen en singels zijn waardevol en hebben een functie in de inpassing van woningbouw in de ruimtelijke structuur. De bossingels in het nieuwe deel zijn bedoeld als transparante singels in de vorm van vrijstaande bomen en struiken. Ten noordoosten van het dorp ligt een terrein dat gedeeltelijk in gebruik is als speelterrein en trapveld. Dit terrein is afgeschermd met een houtwal. Dorpsbelangen en gemeente gaan samen een plan maken om de speelvelden aan de Hoofdstraat en de Schoolweg anders in te richten en meer aan te laten sluiten op de aanwezige kinderen in het dorp en de activiteiten die hier worden gehouden.

Ecologie

Zwiggelte ligt in een ecologisch waardevol esdorpenlandschap, met als opvallende elementen ten noordoosten van het dorp een vennetje en ten zuiden een gebied met veel houtwallen. In de nabijheid van het dorp is er een grondwaterbeschermingslocatie.

Spier

Stedenbouw en landschap

Spier ligt direct langs de A28. Aan de overzijde van de A28 ligt een groot bos- en natuurgebied, het Dwingelderveld. Een ecoduct verbindt dit gebied met het natuurgebied Ter Horsterzand, ten noorden van Spier. Het dorp ligt verder in een esdorpenlandschap met landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Ten oosten van Spier ligt een bebost heideveld (Vossenbergh) met verschillende (historisch) waardevolle elementen, hierin liggen twee grotere verblijfsrecreatieterreinen. Ten zuiden van Spier ligt de es van Spier, van oorsprong een hoge zandrug. Zowel ten zuiden als ten noorden van Spier zijn verder grootschalige veldontginningen aanwezig.

Spier heeft zich ontwikkeld van een agrarische nederzetting (vanaf 12^e eeuw) naar een kleine woonkern. Er is geen brink meer aanwezig. Er is nog een aantal historische bouwwerken, die als waardevol kunnen worden gezien. Verder zijn waardevol de overgang van (historisch) esdorp naar es (hoven, dit zijn blokvormige huiskavels), de openheid van de es en de jonge heideontginningen met hun grootschalige open structuur.

Ontsluitingen

In het dorp zijn twee belangrijke horecabedrijven. Direct langs het dorp loopt de snelweg A28, momenteel is er planvorming om hierlangs een betere geluidsdemping te realiseren, gecombineerd met betere parkeervoorzieningen voor de horecagelegenheden. Belangrijkste ontsluitingen zijn verder de weg Beilen-Hoogeveen (met een ontsluiting naar de snelweg A28), deze weg loopt parallel aan de snelweg. Ten tweede de weg naar Wijster, die buiten het dorp fraai tussen de bossen door loopt. De plekken waar je Spier binnenkomt, zien er niet bijzonder uit.

Groen

De zone tussen de A28 en Spier bestaat uit een geluidswal, de zone tot de Moraineweg is overwegend groen. De afschermdende functie hiervan is belangrijk. Hier bevindt zich een dierenparkje. Aan de oostrand van het dorp ligt een groot speel- en ontmoetingsterrein. Ook is er nog een van oorsprong niet bebouwde kavel als speelplek ingericht. Er zijn in het dorp niet echt markante plekken, alleen langs de weg Beilen-Hoogeveen, dit m.n. door de aanwezige horeca.

De zuidrand van Spier is een afwisselende en vrij transparante rand aan de es met (historische) boerderijen en hoge, vrijstaande bomen, vooral eik. Dit is waardevol. De entrees hebben weinig uitstraling en zouden verbeterd kunnen worden.

In Spier is verbetering van de entrees gewenst. In het plan voor de geluidswal is uitbreiding van parkeren opgenomen. We hopen dat daardoor het parkeren in de berm zal verminderen.

Ecologie

In het dorp zijn geen bijzondere ecologische waarden. Wel zijn er ecologische waarden in de directe omgeving (bos- en natuurgebieden). Met name het Ter Horsterzand is ecologisch waardevol. Er is een ecologische verbinding gerealiseerd over de snelweg.

Mantinge, Balinge en Garminge

Stedenbouw en Landschap

De dorpen Mantinge (190 inwoners), Balinge (93 inwoners) en Garminge (89 inwoners) zijn drie kleine dorpen die dicht bij elkaar liggen en min of meer dezelfde eigenschappen hebben. Het gebied heet De Broekstreek, dit komt van de term broek, ofwel moerassige weidelanden. Hiermee worden weiden in het beekdal van het Oude Diep bedoeld. Vanuit de omgeving worden de dorpen als eenheid gezien, omdat het om erg kleine kernen gaat die dicht bij elkaar liggen. De drie dorpen vormen verder in meerdere opzichten een eenheid. Ook is er een gezamenlijk Plaatselijk Belang. Het zijn relatief oude dorpen, bekend is dat er rond 1300 al melding werd gemaakt van Mantinge en Balinge. Ze hebben min of meer hetzelfde karakter.

Het zijn typische esdorpen, op de overgang van laag beekdal (Oude Diep) naar hogere heidegebieden. In het Mantingerzand, ten zuiden van Mantinge, zijn nog restanten heide te zien. Ook zijn er in de directe omgeving jonge heideontginningen. Langs de Steendervalsweg in Mantinge zijn de jonge ontginningen goed te zien: er is een ander karakter dan in de rest van Mantinge, namelijk een grootschaliger en volgens een recht patroon). Balinge, Mantinge en Garminge zijn cultuurhistorisch waardevolle nederzettingen, met een herkenbare cultuurhistorische stedenbouwkundige structuur. Het karakter hiervan moet gehandhaafd en zomogelijk versterkt worden.

De dorpen kennen een sterke sociale structuur. De belangrijkste voorzieningen bevinden zich in Balinge: in het Broekhoes zijn een dorps huis, school, gymzaal en jeugdsoos gevestigd. Voor de meeste voorzieningen zijn de dorpen aangewezen op o.a. Westerbork.

De Broekstreek is een aantrekkelijk gebied voor recreanten, met veel wandel- en fietsroutes.

De agrarische functie van veel boerderijen is inmiddels verdwenen. In de loop der jaren hebben zich verder geen noemenswaardige ontwikkelingen voorgedaan.

Garminge (89 inw) ligt op de grens van jonge ontginningen, beekdal en essen. Er heeft uitbreiding plaatsgevonden, vooral in oostelijke richting. Hierdoor is een soort tweede brink ontstaan. De oorspronkelijke (zuidelijke) brink is het meest karakteristiek door de ligging en het karakter van de bebouwing. De bomen rondom benadrukken de oudste brink. In Garminge is vooral een sterke visuele relatie met het omringende landschap aan de beekdalzijde (ten westen van het dorp). Dit uitzicht wordt weer begrensd door houtwallen in dit beekdallandschap.

Balinge (93 inw) is vrij moeilijk als esdorp te herkennen, toch is dit een cultuurhistorisch waardevolle kern. Ook dit dorp ligt op de grens van jonge ontginningen, beekdal en essen. Dit dorp bestaat uit bebouwing langs hoofdzakelijk doorgaande wegen. Deze wegen staan vrijwel loodrecht op elkaar. Een brinkachtig gedeelte is niet aanwezig. Hierdoor is het dorps karakter wat minder aanwezig. Wel is hier een soort dorpscentrum, in de vorm van het Broekhoes en het er tegenover gelegen activiteitenveld. Langs het activiteitenveld zijn een aantal relatief nieuwe woningen. Waardevol is het doorzicht over de es in zuidelijke richting.

Mantinge (190 inw) is ook cultuurhistorisch waardevol en grenst zowel aan jonge ontginningen, beekdal als essen. Er is een brinkachtige ruimte die overigens nooit echt als brink is gebruikt. Deze ruimte is geheel door bebouwing omgeven en heeft een vrij besloten karakter; het is als weiland in gebruik. Aan de noordwestzijde van de brink is geen bebouwing en weinig beplanting en daardoor is er een mooie overgang naar het aangrenzende beekdallandschap. Er is daar een open relatie met de omgeving. Vooral langs de Steendervalsweg is er naoorlogse bebouwing geweest. De beplanting is belangrijk voor de dorpsstructuur.

Ontsluitingen

Belangrijke weg is nabij deze dorpen is de weg Hoogeveen-Westerbork (door Bruntinge).

Groen

Het open karakter van de dorpen behouden, met zichten op het landschap.

In 2008 is in het kader van het plan Veur Uitzicht groen verbeterd.

Waardevol in het dorp zijn de eiken, en andere transparante beplanting in de dorpen.

Belangrijk is het behoud van het agrarisch karakter, behoud van de cultuurhistorisch waardevolle sfeer en structuur, en het handhaven van de sterke relatie tussen landschap en bebouwing.

In de Broekstreek zijn bewoners sinds kort actief in het ecologisch bermbeheer.

Ook binnen de bebouwde kom zijn er mogelijkheden voor meer extensief bermbeheer of bloemrijk gras.

Opvallende groenelementen zijn verder:

Garminge: bermen en de bomen langs wegen.

Balinge: activiteitenveld, groen bij het Broekhoes, verder de bermen en bomen langs de wegen.

Mantinge: Houtwallen aan de noordzijde (staatsbosbeheer). Verder de bermen en bomen langs de wegen. Bij het dorp ligt een ijsbaan

Ecologie

De directe omgeving van de drie dorpen heeft een zeer gevarieerd karakter met bos, akkerland, hooi- en weideland, natuurgebied en houtwallen. Zo zijn er vele mogelijkheden voor flora en fauna. In natuurwetenschappelijk opzicht is het gebied dan ook zeer waardevol.

In de Broekstreek ligt het Mantingerveld, een natuurgebied. Het is een belangrijk natuurgebied met stuifzand, heide, bos en zeldzame jeneverstruwelen. De afgelopen jaren zijn verschillende natuurgebieden hier met elkaar verbonden.

Drijber

Stedenbouw en landschap

Drijber is een dorpje met 120 inwoners. Het is een plaatselijke verdichting van agrarische en landelijke bebouwing. Het westelijk deel is het oudst en heeft nog veel kenmerken van een oorspronkelijk esdorp. De eerste bebouwing was er in de 13^e eeuw. In het westelijk deel is een driesprong met verschillende karakteristieke boerderijen met mooie bomen. Ondanks de mooie restanten wordt Drijber niet als cultuurhistorisch waardevolle kern beschouwd. De bebouwing is alleen aan land- en verbindingswegen. Er zijn geen 'woonstraten'. Aan de noordzijde van Drijber is losse open bebouwing met doorzichten naar de noordelijke esgronden. Aan de zuidzijde grenst het dorp aan de Drijbersche Esch. Hier is meer intensief bebouwd. Dit zet zich door aan de oostzijde langs de weg naar Tiendeveen. Er is een dorps huis, een school en een kerk, voor de rest zijn de bewoners aangewezen op andere plaatsen.

Zowel visueel, ecologisch als cultuurhistorisch is het landschap bij Drijber waardevol. De Drijbersche Esch aan de zuidkant is van oorsprong een dekzandkop die al in de Middeleeuwen werd gebruikt. Aan de westzijde van het dorp is het beekdal van het Oude Diep. De overgang naar het beekdal is afwisselend, met houtwallen, kleine bosjes en dergelijke. Ten noorden van Drijber en ten oosten en zuidoosten van de es liggen veldontginningen (jonge heideontginningen) met grotere kavels en rechte wegen.

Dominant is de vuilstort van Attero, van 40 m hoog. Deze 'VAM berg' is het hoogste punt van Drenthe en bevindt zich vanuit Drijber gezien aan de andere zijde van het Oude Diep. De 'berg' is zoveel mogelijk ingepast in het landschap met singels en dergelijke. In combinatie met het beekdal is langs de stort een natuurlijk gebied gecreëerd.

Ontsluitingen

Er zijn geen noemenswaardige ontsluitingen.

Groen

Waardevol zijn de overgebleven kenmerken van het oorspronkelijke esdorp, zoals de oude bomen, de bermen langs de wegen, het groen bij de driesprong aan de westzijde, en de doorzichten naar de es ten zuiden van het dorp. Verder is het gebied rond het dorps huis van belang voor speelvoorzieningen, dorpsactiviteiten en dergelijke. Langs de gehele oostzijde van het dorp is een singel die een waardevolle begrenzing van de es vormt. Drijber is een knooppunt in diverse recreatieve routes.

Ecologie

Met name het beekdal van het Oude Diep is ecologisch waardevol. In de bebouwde kom zijn ecologische waarden door het landschappelijk karakter, en de oude bomen.

Oranje

Stedenbouw en landschap

Oranje is een kleine kern langs het Oranjekanaal. Het ligt in een gebied van jonge ontginningen (bossen, en landbouwgrond), en heeft de kenmerken van een kanaaldorp (veenkoloniaal). Het is geen cultuurhistorisch waardevolle kern. Aan de noord-, zuid- en oostzijde is veel natuur tot dicht bij de kern, in de vorm van de natuurgebieden Hijkerveld en Hijkerzand. Het dorp zelf heeft 116 inwoners. Door de komst van een asielzoekerscentrum op de plek van Speelstad Oranje, is het aantal inwoners op dit moment flink hoger.

Langs het Oranjekanaal loopt de belangrijkste ontsluiting.

Groen

Het Oranjekanaal wordt begeleid door een bomenrij (overeenkomst Landschapsbeleidsplan). Bij dorps huis de Windjammer is een groengebied met speel- en jeugdvoorziening. Langs de doorgaande weg is relatief veel intensief groen met sierwaarde in de vorm van sierheesters en dergelijke.

Rekening moet worden gehouden met het landschapsbeleidsplan voor groen langs het kanaal: het kanaal moet als aparte eenheid herkenbaar zijn in het landschap, door deze te begeleiden met zware beplanting. Het kanaal is samen met de bebouwing van voormalig Speelstad Oranje bepalend voor de uitstraling van het dorp. Het water is goed zichtbaar en toegankelijk en daarmee waardevol.

Ecologie

In het Hijkerveld en Hijkerzand zijn bossen, heide, vennen en stuifzand van belang voor vogels, amfibieën, reptielen, en vlinders. Ten zuiden en oosten van de kern Oranje is een ecologische verbindingszone. Het Oranjekanaal is als blauw/groen lint van belang voor verschillende dieren.

Orvelte

Stedenbouw en Landschap

Orvelte is een bijzonder dorp: de oorspronkelijke ruimtelijke structuur en bebouwing van dit esdorp zijn door de eeuwen heen buitengewoon goed bewaard gebleven. Het dorp heeft een 'Beschermd dorpsgezicht' en een groot aantal panden is aangewezen als rijksmonument. Het dorp is een toeristische trekpleister.

Van de esdorpen in het Drentse landschap is Orvelte het beste bewaard gebleven. Hierbij gaat het zowel om het dorp op zich als om de samenhang met de omringende essen en met het ten noordoosten van het dorp gelegen beekdal van de Orvelterstroom. Orvelte wordt nog steeds getypeerd door verspreid liggende boerderijen langs de rand van de es. De aan het dorp grenzende akkers en groenlanden dragen structureel bij tot het bijzondere karakter van het dorp. Orvelte maakt deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur en het Nationaal landschapspatroon.

De bebouwing in het dorp is vooral aan de oost- en zuidoostzijde uitgebreid. Hierdoor zijn de goorns en de akkertjes aan de oostkant van het dorp nagenoeg verdwenen. De boerderijen in het dorp liggen min of meer verspreid, met kleine open ruimten die gevormd worden door erven, tuinen, kleine akkers en weilandjes tussen de bebouwing. In 1970 is er een nieuwe brink aangelegd (bij restaurant De Schapendrift, geen eigendom gemeente).

De twee woonbuurtjes (Schoolstraat-De Wiet en Brugstraat) vallen buiten het beschermd dorpsgezicht.

Orvelte heeft maar 78 inwoners. Bewoners zijn voor de meeste voorzieningen aangewezen op Westerbork.

Ontsluitingen

De wegen hebben nog de oorspronkelijke structuur, namelijk een vervlechting van een aantal bochtige en doorgaande wegen. Ze hebben nog hoofdzakelijk keitjes of oude klinkers. In het dorp is de belangrijkste weg de Dorpsstraat. Langs het dorp loopt de doorgaande weg Westerbork-Wezup. Toeristen moeten hun auto op één van de grote parkeerterreinen buiten het dorp parkeren.

Groen

De veelheid aan groen is één van de specifieke elementen die bepalend zijn voor het karakter van het gebied. De open ruimten en het aanwezige groen zijn daarom erg belangrijk. Er zijn veel beeldbepalende oude bomen, zowel langs de straten als langs de inritten naar boerderijen. Ook de landschappelijke beplanting zoals houtwallen zijn erg belangrijk. Wat betreft openbaar groen zijn nagenoeg alleen de bermen en bomen in gemeente-eigendom.

Ecologie

De beekdalgronden aan de noordzijde van het dorp zijn ecologisch van grote waarde. Het gaat om schraal grasland. Ten westen ligt het Oosterveld (met bos, heide, vennen en graslanden).

Bijlage specifieke informatie aanleg bloemrijk gras

Aanleg bloemrijk gras is aan te raden volgens de volgende werkwijze:

- Voorkeur april of september.
- Afplaggen zode 4-6 cm.
- Terrein zaaiklaar maken door top laag los te maken met een cultivator. Niet frezen.
- Zaaïen met de hand, zaad vermengd met zand.
- 2x per jaar maaien en afvoeren, half juni/half juli en in september.

Het eerste jaar en in voedselrijke situaties vaker maaien:

Mei-begin juni, aug-sep, en okt-begin nov of april.

Eerste jaar 3-5 keer maaien op 5 cm en afvoeren.

Belangrijk: niet alles in 1 x maaien, stukjes laten staan. Anders is in eens alle voedsel weg.

Het mengsel bevat bij voorkeur in elk geval de volgende soorten:

Duizendblad (vijanden tegen eikenprocessierups)

Wilde/Gewone margriet (vijanden tegen eikenprocessierups)

Boerenwormkruid (vijanden tegen eikenprocessierups)

Knoopkruid (vijanden tegen eikenprocessierups)

Beemdkroon (vijanden tegen eikenprocessierups)

Gele kamille (vijanden tegen eikenprocessierups)

Gewoon biggenkruid

Gewoon barbakruid

Beemdkroon

Witte klaver

Rode klaver

Grasklokje

Gewone rolklaver

Grote kattenstaart

Gewone brunel

Grote ratelaar(gaat gras tegen)

Avondkoekoeksbloem

Vogelwikke

Smalle wikke

Peen

Geen berenklauw of jacobskruiskruid zaaien!

Bijlage overeenkomst zelfbeheer groen

Concept overeenkomst zelfbeheer groen

In deze overeenkomst zijn vastgelegd de rechten en plichten over en weer tussen gemeente Midden-Drenthe en drie bewoners die een deel van het openbaar groen tijdelijk in zelfbeheer krijgen.

Gegevens bewoners

Gegevens bewoner 1 (deze bewoner is eerste aanspreekpunt voor de gemeente)

Naam	
Adres	
Telefoon	
Email	

Gegevens bewoner 2

Naam	
Adres	
Telefoon	
Email	

Gegevens bewoner 3

Naam	
Adres	
Telefoon	
Email	

Te onderhouden delen van het openbaar groen:

Omschrijving locaties:

[illegible]

Bij deze overeenkomst hoort een kaartje waarin de locaties zijn aangegeven.

Voorwaarden voor zelfbeheer:

Zie bijlage.

Aanvullend op deze voorwaarden zijn de volgende afspraken gemaakt:

--

Ondertekening:

Met het ondertekenen van deze overeenkomst bent u akkoord met de voorwaarden voor zelfbeheer groen.

Bij deze overeenkomst horen 4 bijlagen:

1: voorwaarden voor zelfbeheer groen

2: kaartje met het groen dat in zelfbeheer wordt onderhouden

Datum: _____

Bewoner 1: _____

Bewoner 2: _____

Bewoner 3: _____

Namens gemeente Midden-Drenthe: _____

Voorwaarden zelfbeheer openbaar groen

Artikel 1: Algemeen

1.1 Afspraken vastleggen in overeenkomst

De gemeente Midden-Drenthe (voortaan: de gemeente) en minimaal drie bewoners leggen in een overeenkomst de afspraken vast over het deel openbaar groen dat aan de bewoners tijdelijk in zelfbeheer wordt gegeven. Het deel waar het om gaat is aangegeven in een situatietekening die bij de overeenkomst is gevoegd. Als het om een groter gebied gaat, is instemming van de buurt een vereiste.

1.2 Openbaar en groen karakter

Het openbaar groen dat de bewoners tijdelijk in zelfbeheer krijgen, behoudt het openbaar en groene karakter. Het mag niet worden omgeven met een haag of een hek waardoor de toegankelijkheid voor anderen vermindert. Het perceel is en blijft eigendom van de gemeente.

Artikel 2: Overeenkomst

2.1 Duur overeenkomst

De overeenkomst geldt voor een periode van 2 jaar, en gaat in op de dag van ondertekening van de overeenkomst, met een stilzwijgende verlenging van telkens een jaar.

2.2 Beëindiging overeenkomst

De overeenkomst kan tussentijds beëindigd worden wanneer één van de partijen dit schriftelijk aan de andere partij meldt.

- a. Er is een opzegtermijn van 3 maanden;
- b. Bij dringende omstandigheden kan in overleg met de andere partij een kortere opzegtermijn worden afgesproken;
- c. Als één van de drie deelnemende bewoners het contract beëindigt, wordt de overeenkomst automatisch voortgezet met de overige deelnemende bewoners. Om het werk te continueren vinden de bewoners die het contract voortzetten een nieuwe bewoner die het werk overneemt van de vertrekkende bewoner.

2.3 Nalatigheid

De gemeente kan de bewoners wijzen op nalatigheid in onderhoud en aangeven dat dit alsnog moet worden uitgevoerd. Bewoners krijgen dan de gelegenheid om dit te doen. Als de bewoners dit niet, of naar het oordeel van de gemeente niet voldoende, uitvoeren, kan de gemeente deze overeenkomst opzeggen en het gebied direct in onderhoud terugnemen. Indien bewoners zelf beplanting hebben aangebracht, zal de gemeente het terrein leeghalen en inzaaien met arbeidsextensieve beplanting zoals gras.

Artikel 3: Verplichtingen

3.1 Onderhoudsplicht

De bewoners verplichten zich om het openbaar groen dat zij tijdelijk in zelfbeheer hebben, goed te onderhouden, dit houdt in:

Groenbeleidsplan Uitwerkingen per kern 2016-2025

- a. Het verrichten van klein onderhoud zoals het verzorgen van planten en struiken, verwijderen van onkruid, maaien van gras, bijmesten en bijzaaien, verwijderen van afval;
 - b. Boomonderhoud aan de gemeente overlaten. In verband met veiligheid en de regels die de gemeente hanteert met betrekking tot boomonderhoud blijft boomonderhoud een taak van de gemeente. Wanneer onderhoud van/aan bomen nodig is, neemt een van de bewoners contact op met de contactpersoon bij de gemeente;
 - c. Ziekten en plagen aan het gewas op het terrein direct te melden bij de gemeente en niet zelf in actie komen tegen de ziekte of plaag voordat hier overeenstemming met de gemeente over is gevonden. Bestrijding van ziekten en plagen mag uitsluitend met milieuvriendelijke bestrijdingsmiddelen.
- Voor meer informatie over het onderhoud wordt contact opgenomen met een medewerker van afdeling Openbare Werken van de gemeente.

3.2 Beplanting

De bewoners mogen zelf beplanting kiezen. Voor het planten van bomen is toestemming van de gemeente nodig, zodat onderhoud aan de bomen kan worden ingepland.

3.3 Inrichting

Bewoners mogen zelf het terrein inrichten. Zij bespreken de ideeën vooraf met medewerkers van de afdeling Openbare Werken van de gemeente. De medewerkers kunnen adviseren, bijvoorbeeld over de geschiktheid van planten. Inspectieputten op het perceel moeten altijd bereikbaar blijven in verband met noodzakelijk onderhoud.

3.4 Aansprakelijkheid

Als grondeigenaar is de gemeente eindverantwoordelijk. Vrijwilligers hebben uiteraard een eigen verantwoordelijkheid bij het uitvoeren van werkzaamheden. De gemeente heeft een vrijwilligersverzekering afgesloten voor al haar vrijwilligers.

Artikel 4: Kosten

4.1 Kosten

De kosten van onderhoud en/of nieuwe beplanting zijn voor de bewoners.

Artikel 5: Overig

5.1 Bomen

Het onderhoud van bomen blijft een taak voor de gemeente.

5.2 Bestrijdingsmiddelen

Het is niet toegestaan om chemische bestrijdingsmiddelen te gebruiken. Zie ook artikel 3.1.c.